

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลโครงการรับจำนำข้าวเปลือกในจังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ก่อนเริ่มดำเนินงานโครงการ (ระหว่างเดือนสิงหาคม 2541 ถึงเดือนตุลาคม 2541) ระหว่างดำเนินงานโครงการ (ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2541 ถึงเดือนมีนาคม 2542) และหลังการดำเนินงานโครงการ (ระหว่างเดือนเมษายน 2542 ถึงเดือนพฤษภาคม 2542) โดยมีขอบเขตของการศึกษาข้อมูลครอบคลุมพื้นที่ 2 อำเภอ คือ อำเภอสันกำแพงและอำเภอสันป่าตอง สาเหตุที่ผู้ศึกษาเลือก 2 พื้นที่ดังกล่าว เนื่องจากได้สอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากผู้จัดการสินเชื่อ ธ.ก.ส. สำนักงานเขตเชียงใหม่ ผลปรากฏว่าในเขตพื้นที่ของ ธ.ก.ส. สาขาสันกำแพงและ ธ.ก.ส. สาขาสันป่าตองมีเกษตรกรสนใจเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกเป็นจำนวนมาก ตั้งแต่เริ่มมีโครงการในปี 2530 - ปัจจุบันเพราะพื้นที่ของทั้ง 2 อำเภอดังกล่าวมีสภาพอุดมสมบูรณ์เหมาะต่อการปลูกข้าวและพืชผลทางการเกษตร

นอกจากนี้ยังได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความพอเพียง ความเสมอภาคและความเป็นธรรมของการดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือกโดยศึกษาข้อมูลดังกล่าวจากการสัมภาษณ์และใช้แบบสอบถาม โดยสัมภาษณ์จะสัมภาษณ์ระดับผู้บริหารของ ธ.ก.ส. ทั้ง 2 สาขา โดยเลือกสาขาละ 1 คน ส่วนเกษตรกรจะสัมภาษณ์ในระดับหัวหน้ากลุ่มในเขตพื้นที่ทั้ง 2 อำเภอ จำนวน 10 คน สำหรับแบบสอบถามผู้วิจัยได้สอบถามเจ้าหน้าที่สินเชื่อทั้ง ธ.ก.ส. สาขาสันกำแพง (จำนวน 12 คน) และ ธ.ก.ส. สาขาสันป่าตอง (จำนวน 14 คน) จำนวนรวมทั้งสิ้น 26 คนและใช้แบบสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ที่ ธ.ก.ส. สาขาสันกำแพง (จำนวน 117 คน) และ ธ.ก.ส. สาขาสันป่าตอง (จำนวน 29 คน) จำนวนรวมทั้งสิ้น 146 คนโดยจัดแบ่งเนื้อหาของผลการวิจัยเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สินเชื่อและเกษตรกร

ตอนที่ 2 ปัจจัยทางด้านสถานะความพร้อมก่อนดำเนินงานโครงการฯ

ตอนที่ 3 ปัจจัยทางการบริหารงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ตอนที่ 4 ปัจจัยทางด้านสถานะระหว่างการทำงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ตอนที่ 5 ผลการประเมินโครงการรับจำนำข้าวเปลือกหลังการดำเนินงานโครงการ

ตอนที่ 6 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการโครงการรับจำนำข้าวเปลือกให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สินเชื่อและเกษตรกร

ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สินเชื่อประกอบไปด้วย เพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการทำงาน ส่วนข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกรประกอบไปด้วย สถานะในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก เพศ อายุ ที่อยู่และสถานะที่อยู่อาศัย ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพหลักและอาชีพรอง ข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกข้าวและผลผลิต รายได้ของเกษตรกรและภาระหนี้สินของเกษตรกร ข้อมูลดังกล่าวจะนำเสนอในรูปแบบของตารางโดยใช้ความถี่และค่าร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

ปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ	จำนวน (n = 26 คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	26	100
- หญิง	-	-
2. ระดับการศึกษา		
- ปริญญาตรี	26	100
3. ระยะเวลาในการทำงาน (ปี)		
- 1 – 5	3	11.5
- 6 – 10	13	50.0
- 11 – 15	3	11.5
- 16 – 20	2	7.7
- 21 – 25	1	3.8
- 26 – 30	4	15.5

ผลวิเคราะห์จากตารางที่ 4.1 พบว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อของ ธ.ก.ส. มีทั้งหมด 26 คนเป็นเพศชายล้วนและทุกคนมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับ ปริญญาตรี

ทางด้านระยะเวลาในการทำงาน ร้อยละ 50 มีอายุการทำงานอยู่ในช่วง 6-10 ปี รองลงมา ร้อยละ 15.5 มีอายุการทำงานอยู่ในช่วง 26-30 ปี ร้อยละ 11.5 มีอายุการทำงานอยู่ในช่วง 1-5 ปี และ 11-15 ปี ร้อยละ 7.7 มีอายุการทำงานอยู่ในช่วง 16 – 20 ปี และ ร้อยละ 3.8 มีอายุการทำงานอยู่ในช่วง 21 – 25 ปี

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกร

ปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกร	จำนวน (n = 146 คน)	ร้อยละ
1. สถานะในการเข้าร่วมโครงการ		
- เคย	146	100
2. เพศ		
- ชาย	91	62.3
- หญิง	55	37.7
3. อายุ (ปี)		
- 30 – 39 ปี	52	35.6
- 40 – 49 ปี	51	34.9
- 50 – 59 ปี	22	15.1
- 60 – 69 ปี	18	12.3
- 70 – 79 ปี	2	1.4
- 80 – 89 ปี	1	0.7
4. ที่อยู่และสถานะที่อยู่อาศัย		
4.1 ที่อยู่		
- อำเภอสันกำแพง	117	80.1
- อำเภอสันป่าตอง	29	19.9
4.2 สถานะที่อยู่อาศัย		
- เป็นบ้านของตนเอง	131	89.7
- อาศัยอยู่กับบิดา มารดา	15	10.3
5. ระดับการศึกษา		
- ประถมศึกษาปีที่ 4	71	48.6
- ประถมศึกษาปีที่ 6	25	17.1
- มศ. 3 หรือ ม. 3	23	15.8
- มศ. 5 หรือ ม. 6	22	15.1
- อนุปริญญา (ปวศ.)	5	3.4

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกร	จำนวน (n = 146 คน)	ร้อยละ
6. สถานภาพ		
- แต่งงาน	138	94.5
- หม้าย	8	5.5
7. จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
- 2 คน	11	7.5
- 3 คน	32	21.9
- 4 คน	81	55.5
- 5 คน	13	8.9
- 6 คน	4	2.7
- 7 คน	1	0.7
- 8 คน	2	1.4
- 9 คน	2	1.4
8. สถานะของสมาชิกในครอบครัว		
8.1 สมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงานในการทำนา		
- ไม่มีสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงานทำนา	90	61.6
- มีสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงานทำนา 1 คน	48	32.9
- มีสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงานทำนา 2 คน	5	3.4
- มีสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงานทำนา 3 คน	1	0.7
- มีสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงานทำนา 4 คน	1	0.7
- มีสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงานทำนา 5 คน	1	0.7

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกร	จำนวน (n = 146 คน)	ร้อยละ
8.2 จำนวนบุตรของเกษตรกร		
- มีบุตร 1 คน	29	19.9
- มีบุตร 2 คน	65	44.5
- มีบุตร 3 คน	39	26.7
- มีบุตร 4 คน	5	3.4
- มีบุตร 5 คน	1	0.7
8.3 จำนวนบุตรของเกษตรกรที่กำลังศึกษาอยู่		
- กำลังศึกษาอยู่ 1 คน	36	24.6
- กำลังศึกษาอยู่ 2 คน	88	60.3
- กำลังศึกษาอยู่ 3 คน	16	11.0
- กำลังศึกษาอยู่ 4 คน	6	4.1
8.4 จำนวนบุตรของเกษตรกรที่ทำงาน		
- ทำงานแล้ว 1 คน	87	59.6
- ทำงานแล้ว 2 คน	45	30.8
- ทำงานแล้ว 3 คน	9	6.2
- ทำงานแล้ว 4 คน	5	3.4

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกร	จำนวน (n = 146 คน)	ร้อยละ
9. อาชีพหลัก		
- ทำนา	145	99.3
- รับจ้างทั่วไป	1	0.7
10. อาชีพรอง		
- รับจ้างทั่วไป	106	72.6
- ค้าขาย	27	18.5
- ทำไร่	9	8.9
11. ข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกข้าวและผลผลิตที่ได้		
11.1 จำนวนพื้นที่ในการปลูกข้าว (ไร่)		
- 5 – 10 ไร่	21	14.4
- 11 – 20 ไร่	33	22.6
- 21 – 30 ไร่	16	11.0
- 31 – 40 ไร่	47	32.2
- 41 – 50 ไร่	27	18.5
- 51 – 60 ไร่	2	1.3
11.2 จำนวนที่นาที่เป็นของตนเอง (ไร่)		
- 5 – 10 ไร่	86	59.0
- 11 – 20 ไร่	44	30.1
- 21 – 30 ไร่	9	6.2
- 31 – 40 ไร่	2	1.3
- 41 – 50 ไร่	0	0
- 51 – 60 ไร่	2	1.3
- ไม่มีที่นาเป็นของตนเอง	3	2.1

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกร	จำนวน (n = 146 คน)	ร้อยละ
11.3 จำนวนเกษตรกรที่เช่าที่นาจากคนอื่นในการทำนา (ไร่)		
- 5 – 10 ไร่	36	24.6
- 11 – 20 ไร่	32	22.0
- 21 – 30 ไร่	39	26.7
- 31 – 40 ไร่	12	8.2
- ไม่ได้เช่ามีที่นาเป็นของตนเอง	24	16.4
11.4 จ่ายค่าเช่าที่นาเป็นจำนวนเงิน (บาท/ปี)	0	0
11.5 จ่ายค่าเช่าที่นาเป็นผลผลิต (ถัง/ไร่)		
- 10 ถัง / ไร่	127	87.0
- 20 ถัง / ไร่	19	13.0
11.6 ปริมาณผลผลิตข้าวที่ได้ทั้งหมด (ถัง)		
- 100 – 1,000	38	26.0
- 1,001-2,000	33	22.6
- 2,001-3,000	40	27.4
- 3,001-4,000	30	20.6
- 4,001-5,000	5	3.4
11.7 ต้นทุนในการปลูกข้าว (บาท/ไร่)		
- 1,000-2,000	126	86.3
- 2,001-3000	18	12.3
- 3,001-4,000	2	1.4
11.8 ชนิดข้าวที่ปลูก		
- ข้าวเจ้า	70	47.9
- ข้าวเหนียว	16	11.0
- ทั้งข้าวเจ้าและข้าวเหนียว	60	41.1

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกร	จำนวน (n = 146 คน)	ร้อยละ
12. รายได้โดยรวมของเกษตรกร (ต่อ 1 ครอบครัว)		
12.1 รายได้รวมจากการปลูกข้าว (บาท/ปี)		
- 10,000-50,000	22	15.0
- 50,001-100,000	29	19.9
- 100,001-150,000	46	31.5
- 150,001-200,000	20	13.7
- 200,001-250,000	20	13.7
- 250,001-300,000	7	4.8
- 300,001-350,000	2	1.4
12.2 รายได้เสริมจากการประกอบอาชีพอื่น ๆ (บาท/ปี)		
- 5,000-10,000	53	36.3
- 10,001-15,000	20	13.7
- 15,001-20,000	14	9.6
- 20,001-25,000	18	12.3
- 25,001-30,000	21	14.4
- 30,001-35,000	7	4.8
- 35,001-40,000	6	4.1
- 40,001-45,000	3	2.1
- 45,001-50,000	4	2.7

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกร	จำนวน (n = 146 คน)	ร้อยละ
13. ภาระหนี้สินของเกษตรกร		
13.1 มีภาระหนี้สินอื่น ๆ นอกเหนือจากเงินกู้ใน โครงการรับจำนำข้าวเปลือก		
- มี	49	33.6
- ไม่มี	97	66.4
13.2 ถ้ามีภาระหนี้สินจำนวนเงินที่กู้ (บาท)		
- 5,000-10,000	57	39.0
- 10,001-15,000	43	29.5
- 15,001-20,000	28	19.2
- 20,001-25,000	3	2.0
- 25,001-30,000	2	1.4
- 30,001-35,000	4	2.7
- 35,001-40,000	1	0.7
- 40,001-45,000	8	5.5

เมื่อพิจารณาข้อมูลจากตารางที่ 4.2 พบว่าเกษตรกรที่ตอบแบบสอบถามเคยเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกทั้ง 146 คน แบ่งเป็นเพศชาย ร้อยละ 62.3 และเพศหญิง ร้อยละ 37.7 โดยมีอายุ 30-39 ปี ร้อยละ 35.6 , 40-49 ปี ร้อยละ 34.9 , 50-59 ปี ร้อยละ 15.1 , 60-69 ปี ร้อยละ 12.3 , 70-79 ปี ร้อยละ 4.1 และ 80-89 ปี ร้อยละ 0.7 ตามลำดับ ซึ่งบางครอบครัวมีผู้สูงอายุทำนา เพราะไม่มีลูกหลานสืบทอดต่อในการทำนาในครอบครัว ระยะเวลาหลังลูกหลานจะเข้ามาทำงานในตัวเมืองมากกว่าประกอบอาชีพทำนาในภูมิลำเนา

เกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 48.6 รองลงมาคือระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 17.1 ระดับ มศ. 3 หรือมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 15.8 ระดับ มศ.5 หรือมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 15.1 และในระดับอนุปริญญา (ปวส.) ร้อยละ 3.4 ตามลำดับ

เกษตรกรส่วนใหญ่แต่งงานแล้วโดยที่แต่งงานแล้วและยังอยู่ร่วมกันมีร้อยละ 94.5 เป็นหม้าย ร้อยละ 5.5 ซึ่งส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ร่วมกันทั้งหมด 4 คน ร้อยละ 55.5 3 คน ร้อยละ 21.9 , 2 คน ร้อยละ 7.5 , 5 คน ร้อยละ 8.9 , 6 คน ร้อยละ 2.7 , 8 คน และ 9 คน ร้อยละ 1.4 และ 7 คน ร้อยละ 0.7 ตามลำดับโดยเกษตรกรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอสันกำแพงร้อยละ 80.1 อยู่ในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง ร้อยละ 19.9 ทั้งนี้เนื่องจากผู้ศึกษาเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่อำเภอสันกำแพงมากกว่าในเขตพื้นที่อำเภอสันป่าตองในอัตราส่วน 4 : 1 เพราะสอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากเจ้าหน้าที่สันเขื่อนในพื้นที่แล้วในเขตพื้นที่อำเภอสันกำแพงมีความหนาแน่นของเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการฯ ในอัตราส่วนที่มากกว่าเขตพื้นที่อำเภอสันป่าตอง

สถานะของสมาชิกในครอบครัวเกษตรกรที่ช่วยเป็นแรงงานในการทำนาจะมีน้อยมาก โดยครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวเป็นแรงงานในการทำนา 1 คนมีร้อยละ 32.9 , 2 คนร้อยละ 3.4 และที่มี 3 คน , 4 คน และ 5 คน ร้อยละ 0.7 มีครอบครัวเกษตรกรส่วนหนึ่งที่ไม่มียุติสมาชิกในครอบครัวช่วยเป็นแรงงานในการทำนาร้อยละ 61.6 เนื่องจากเกษตรกรมีแนวคิดที่ไม่อยากให้ลูกหลานของตนเองทำนาเหมือนตนเองเพราะมองว่าเป็นอาชีพที่ยากจน มีความลำบากมาก ต้องทำงานอย่างหนักจึงเสี่ยงให้ลูกหลานได้เรียนหนังสือสูง ๆ และส่งให้ทำงานอยู่ในตัวเมือง

เกษตรกรส่วนใหญ่มีบุตร 2 คนร้อยละ 44.5 , 3 คนร้อยละ 36.7 , 1 คนร้อยละ 19.9 , มีบุตร 4 คนร้อยละ 3.4 และมีบุตร 5 คน ร้อยละ 0.7 โดยมีบุตรที่กำลังศึกษาอยู่ทั้ง 2 คนร้อยละ 60.3 , 1 คนร้อยละ 24.6 , 3 คน ร้อยละ 11.0 และ 4 คน ร้อยละ 4.1 ส่วนบุตรของเกษตรกรที่ทำงานแล้ว 1 คนมีร้อยละ 59.6 , 2 คนร้อยละ 30.8 , 3 คน ร้อยละ 6.2 และ 4 คนร้อยละ 3.4 ตามลำดับ ทั้งนี้บุตรของเกษตรกรส่วนใหญ่จะเข้ามาทำงานรับจ้างอยู่ตามสถานประกอบการในตัวเมืองไม่ได้ช่วยพ่อแม่ทำนาในภูมิลำเนาเนื่องจากพ่อ แม่มีแนวคิดที่ไม่อยากให้ลูกหลานของตนเองทำงานหนักและลำบากเหมือนตนเอง

เกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือ ทำนา ร้อยละ 99.3 มีบางส่วนที่มีอาชีพหลักในการรับจ้าง คือ ร้อยละ 0.7 ซึ่งก็เป็นการรับจ้างทำนาให้กับเกษตรกรที่มีทุนและที่นาเป็นของตนเอง โดยรับจ้างปลูกข้าว เกียวข้าว เป็นต้น ทางด้านอาชีพรองของเกษตรกรหลังฤดูกาลเก็บเกี่ยวเสร็จสิ้นคือ รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 72.6 , ค้าขาย ร้อยละ 18.5 และทำไร่ ร้อยละ 8.9 ตามลำดับ ซึ่งการรับจ้างของเกษตรกรส่วนใหญ่ในช่วงที่เข้าไปสำรวจข้อมูลเกษตรกรจะรับจ้างทำอยู่ที่บ้านด้วยการทำเครื่องเงิน การตีเครื่องเงินในเขตพื้นที่อำเภอสันกำแพง ส่วนเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอสันป่าตองส่วนใหญ่จะรับจ้างปลูกกระเทียม ทำสวนลำไย เป็นต้น

ทางด้านพื้นที่ที่เกษตรกรใช้ปลูกข้าวมากที่สุด คือ 31-40 ไร่ ร้อยละ 32.2 , 11-20 ไร่ ร้อยละ 22.6 , 41-50 ไร่ ร้อยละ 18.5 , 1 – 10 ไร่ ร้อยละ 14.4 , 21-30 ไร่ ร้อยละ 11.0 และ 51-60 ไร่ ร้อยละ 1.3 ตามลำดับ โดยเกษตรกรส่วนใหญ่จะมีที่นาเป็นของตนเอง เช่าที่นาคนอื่นทำเพิ่มเติมอีกส่วนหนึ่ง สำหรับเกษตรกรที่มีที่นาเป็นของตนเอง 5-10 ไร่ ร้อยละ 59.0 , 11-20 ไร่ ร้อยละ 30.1 , 21-30 ไร่ ร้อยละ 6.2 , 31-40 ไร่ ร้อยละ 1.3 และ 51-60 ไร่ ร้อยละ 1.3 มีบางส่วนที่ไม่มีที่นาเป็นของตนเอง ร้อยละ 2.1 และถึงแม้เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีที่นาเป็นของตนเองก็ยังมีเช่าที่นาเพิ่มเติมเพื่อปลูกข้าวให้ได้ผลผลิตมาก ๆ เพียงพอต่อการขายเป็นทุนในการทำนาและยังชีพในแต่ละปี โดยเกษตรกรที่เช่าที่นาเพิ่ม 21-30 ไร่ มีร้อยละ 26.7 , 5-10 ไร่ ร้อยละ 24.6 , 11-20 ไร่ ร้อยละ 22.0 และ 31-40 ไร่ ร้อยละ 8.2 มีเกษตรกรบางส่วนไม่เช่าที่นาเพิ่มเติม ร้อยละ 16.4 ทั้งนี้ในการเช่าที่นาของเกษตรกรไม่ได้จ่ายค่าเช่าเป็นตัวเงินแต่จ่ายค่าเช่าเป็นผลผลิต คือ ข้าวเปลือกโดยส่วนใหญ่เกษตรกร ร้อยละ 87.0 จ่ายค่าเช่าเป็นข้าวเปลือก 10 ถัง / ไร่ มีเพียงร้อยละ 13.0 จ่ายค่าเช่า 20 ถัง / ไร่

ปริมาณผลผลิตข้าวที่เกษตรกรได้รับทั้งหมดในการทำนาในแต่ละปี คือ 2,000-3,000 ถัง ร้อยละ 27.0 , 100-1,000 ถัง ร้อยละ 26.0 , 1,001-2,000 ถัง ร้อยละ 22.6 , 3,001-4,000 ถัง ร้อยละ 20.6 และ 4,001-5,000 ถัง ร้อยละ 3.4 ตามลำดับ โดยมีต้นทุนในการทำนาต่อไร่ 1,000-2,000 บาท ร้อยละ 86.3 , 2,001-3,000 บาท ร้อยละ 12.3 และ 3,001-4,000 บาท ร้อยละ 1.4 ซึ่งการที่ต้นทุนในการทำนาของเกษตรกรแตกต่างกันเพราะพื้นที่การปลูกข้าวในแต่ละแห่งมีปัจจัยที่เอื้อต่างกัน อาทิ ลักษณะของดิน น้ำ วัชพืช เป็นต้น จึงใช้ปุ๋ยตลอดจนการดูแล บำรุงรักษาแตกต่างกัน นอกจากนี้ค่าแรงงานในการจ้างปลูกข้าว เก็บเกี่ยวข้าวในแต่ละพื้นที่ก็แตกต่างกัน บางพื้นที่หาแรงงานยากค่าจ้างก็แพง บางพื้นที่มีคนทำนาด้วยกันมากค่าจ้างช่วยกันเก็บเกี่ยวก็ถูกกว่า บางครอบครัวมีแรงงานในครอบครัวและญาติช่วยกันทำก็ไม่ต้องเสียค่าจ้างให้คนนอก เป็นต้นจึงส่งผลให้เกษตรกรแต่ละรายมีต้นทุนในการทำนาแตกต่างกัน ส่วนข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูก คือ ข้าวเจ้า ร้อยละ 47.9 , ข้าวเหนียว ร้อยละ 11.0 และปลูกทั้งข้าวเจ้าและข้าวเหนียว ร้อยละ 41.1 โดยจะปลูกข้าวเจ้ามากกว่าข้าวเหนียวเนื่องจากจะปลูกข้าวเจ้าเพื่อส่งขายส่วนข้าวเหนียวปลูกไว้เพื่อใช้บริโภคเองภายในครอบครัวเท่านั้น

รายได้ของเกษตรกรที่ได้จากการขายข้าวเจ้าต่อปีในแต่ละครอบครัว 100,000-150,000 บาท ร้อยละ 31.5 , 50,001-100,000 บาท ร้อยละ 19.9 , 10,000-50,000 บาท ร้อยละ 15.0 , 150,001-200,000 บาท ร้อยละ 13.7 , 200,001-250,000 บาท ร้อยละ 13.7 , 250,001-300,000 บาท ร้อยละ 4.8 และ 300,001-350,000 บาท ร้อยละ 1.4 ตามลำดับซึ่งนอกจากรายได้หลักจากการปลูกข้าวแล้วเกษตรกรยังมีรายได้เสริมหลังฤดูเก็บเกี่ยวจากการประกอบอาชีพอื่น ๆ เพิ่มเติมอีกต่อปีของแต่ละครอบครัว คือ 5,000-10,000 บาท ร้อยละ 36.3 , 25,000-30,000 บาท ร้อยละ 14.4 , 10,001-15,000

บาท ร้อยละ 13.7 , 20,001-25,000 บาท ร้อยละ 12.3 , 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 9.6 , 30,001-35,000 บาท ร้อยละ 4.8 , 35,001-40,000 บาท ร้อยละ 4.1 , 45,001-50,000 บาท ร้อยละ 2.7 และ 40,001-45,000 บาท ร้อยละ 2.1 ตามลำดับ โดยเกษตรกรจะขายเฉพาะข้าวเจ้า ส่วนข้าวเหนียวจะปลูกเพียงไม่กี่ไร่เพื่อใช้บริโภคเองภายในครัวเรือนแต่ละครอบครัว

ทางด้านภาระหนี้สินของเกษตรกรที่นอกเหนือจากเงินกู้ในโครงการรับจำนำข้าวเปลือกมีเกษตรกรที่มีหนี้สินอื่น ๆ นอกเหนือจากหนี้สินในโครงการฯ ร้อยละ 33.6 ไม่มีหนี้สิน ร้อยละ 66.4 โดยมีภาระจำนวนหนี้สินที่กู้เพิ่มนอกเหนือจากเงินกู้ในโครงการฯ 5,000-10,000 บาท ร้อยละ 39.0 , 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 29.5 , 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 19.2 , 40,001-45,000 บาท ร้อยละ 5.5 , 30,001-35,000 บาท ร้อยละ 2.7 , 20,001-25,000 บาท ร้อยละ 2.0 , 25,001-30,000 บาท ร้อยละ 1.4 และ 35,001-40,000 บาท ร้อยละ 0.7 ตามลำดับ ซึ่งภาระหนี้สินที่เกษตรกรกู้เพิ่มเติมนี้จะมีทั้งเงินกู้ในระบบที่กู้เป็นสินเชื่อประเภทอื่น ๆ ของ ธ.ก.ส. และเงินกู้ในระบบที่เกษตรกรกู้จากนายทุนในท้องถิ่นโดยกู้ทั้งในรูปแบบของตัวเงินและรูปแบบของปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย เป็นต้น การจ่ายชำระหนี้คั้นมีทั้งเป็นเงินและเป็นผลผลิต คือ ข้าวเปลือก

ตอนที่ 2 ปัจจัยทางด้านสภาวะความพร้อมก่อนดำเนินงานโครงการฯ

ข้อมูลปัจจัยทางด้านสภาวะความพร้อมก่อนดำเนินงานที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือกประกอบไปด้วยข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการใช้แบบสอบถาม

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ได้มาจากการสัมภาษณ์ระดับผู้บริหารของ ธ.ก.ส. ทั้งสาขาสำนักงานและสาขาสำนักงานสาขาละ 1 คน โดยสอบถามเกี่ยวกับความเป็นมาของโครงการรับจำนำข้าวเปลือก วัตถุประสงค์ของโครงการฯ หลักเกณฑ์การให้กู้ ขอบประมาณที่ได้รับจัดสรรให้กู้ให้แต่ละปี การจัดสรรบุคลากรดูแลให้บริการในโครงการฯ วัตถุประสงค์ และทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน การบริหารงานในโครงการฯ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานในโครงการฯ ผลจากการสัมภาษณ์ มีดังนี้

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ธ.ก.ส. สาขาสำนักงาน

ผู้จัดการ ธ.ก.ส. สาขาสำนักงาน ได้มอบหมายให้คุณพิทักษ์ ศรีรัตนประสิทธิ์ ผู้ช่วยผู้จัดการสาขา ที่ดูแลทางด้านฝ่ายสินเชื่อ เป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้ศึกษา สำหรับความเป็นมาของโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนั้นเป็นโครงการตามนโยบายของรัฐบาล ที่เริ่มต้นมาตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน มีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ให้มีเงินไว้ใช้จ่ายในช่วงที่รอการขายผลผลิตได้ในราคาที่คุ้มกับการลงทุน หลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการฯ ก็ต้องเป็นเกษตรกรที่เป็นลูกค้าของ

ร.ก.ส. ถ้ายังไม่ได้เป็นลูกค้าของ ร.ก.ส. ก็ยื่นความจำนงเข้าร่วมในช่วงที่เข้าร่วมโครงการได้เลย โดยจะต้องมีผู้ลงเก็บข้าวของตนเอง ไม่มีประวัติหนี้เสียมาก่อน และต้องมีผู้เข้าร่วมประกันในการจำหน่ายข้าวพร้อมกันอย่างน้อย 3 คน ขึ้นไป เพื่อรับผิดชอบร่วมกันในการช่วยเหลือผลประโยชน์ของแต่ละคน

ผลการดำเนินงานโครงการรับจำหน่ายข้าวเปลือกที่ผ่านมาส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการดำเนินการเพราะเป็นหน้าที่ของ ร.ก.ส. ที่จะสนองตามนโยบายของรัฐในการช่วยเหลือเกษตรกรถึงแม้จะมีเกษตรกรบางส่วนชำระหนี้สินล่าช้าบ้างแต่ก็จะทยอยมาชำระคืนในภายหลังได้ ไม่มีปัญหาหนี้เสีย จำนวนเงินกู้ที่ปล่อยในแต่ละรายไม่สูง โดยเฉลี่ยรายละประมาณ 12,000 บาท เกษตรกรที่ปลูกข้าวไม่ได้ขายผลผลิตทั้งหมด แต่เก็บไว้บริโภคเองบางส่วนทำให้ปริมาณข้าว ที่นำมาจำหน่ายมีไม่มาก

ทางด้านการบริหารงานในโครงการฯ ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อทุกคนในสาขาช่วยกันดูแลร่วมกัน ไม่มีการตั้งทีมขึ้นมาโดยเฉพาะ เนื่องจากโครงการฯ มีระยะเวลาดำเนินการไม่นานจึงช่วยกันทำโดยจะรอให้เกษตรกรมาติดต่อ เมื่อจำนวนมากพอ (10 รายขึ้นไป) ก็จะออกไปวัดปริมาณข้าว ตีราคาและรับจำหน่าย โดยเก็บไว้ที่ยุ้งฉางของเกษตรกรและติดป้ายประกาศ ว่าเป็นข้าวที่รับจำหน่ายกับ ร.ก.ส. และส่งเจ้าหน้าที่สินเชื่อไปตรวจเป็นระยะ ๆ ประมาณ 15 วัน ต่อ 1 ครั้ง ซึ่งมีปัญหาเกิดขึ้นบ้าง ที่บางครั้งเกษตรกรนำข้าวไปขายก่อนขออนุญาตจาก ร.ก.ส. เนื่องจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่มีเวลาไปดูแลตลอดเวลาเนื่องจากมีงานประจำค่อนข้างมาก

ทางด้านทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการฯ จะใช้ร่วมกับงานประจำของ ร.ก.ส. จึงไม่ค่อยจะมีปัญหา บุคลากรที่ใช้ในการดำเนินงานก็เป็นเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่มีประสบการณ์ทางด้านสินเชื่อจึงไม่ค่อยมีปัญหาในการดำเนินการ การประชาสัมพันธ์โครงการฯ ก็ดำเนินการหลายรูปแบบ อาทิ การออกไปพบปะเกษตรกรที่เป็นลูกค้า ร.ก.ส. ซึ่งเป็นงานประจำของเจ้าหน้าที่สินเชื่ออยู่แล้วที่จะต้องออกไปตรวจเยี่ยมเกษตรกรที่เป็นลูกค้าสินเชื่อของ ร.ก.ส. เป็นช่วงๆ จึงประชาสัมพันธ์โครงการฯ ไปด้วย นอกจากนี้การประชาสัมพันธ์ก็ยังใช้สื่ออื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น การใช้สื่อกระจายเสียงของแต่ละหมู่บ้านการแขวนป้ายผ้าที่ประชาสัมพันธ์โครงการฯ ที่สาขา ร.ก.ส. และที่สำนักงานเกษตรอำเภอ เป็นต้น

ปัญหาของโครงการฯ คือ ในระยะหลังจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีน้อยลงเพราะเกษตรกรเริ่มไปปลูกพืชอย่างอื่นแทนข้าว เพราะได้ราคาดีกว่า เช่น ลำไย กระเทียม เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับโครงการฯ ที่จะทำให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ คือรัฐบาลควรมีนโยบายที่ชัดเจนและสนับสนุนทรัพยากรทั้งด้านกำลังคนและเงินในการดำเนินการให้กับทาง ร.ก.ส. เพื่อที่จะมีเวลาดำเนินงานในโครงการฯ ได้เต็มที่ เนื่องจากปัจจุบันงานสินเชื่อที่เป็นงานหลักของ ร.ก.ส. มีปริมาณที่มากจนดูแลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้ไม่ทั่วถึง

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ร.ก.ส. สาขาสุพรรณบุรี

ผู้จัดการร.ก.ส. สาขาสุพรรณบุรีได้มอบหมายให้คุณประสิทธิ์ โพธิพงษ์ ผู้ช่วยผู้จัดการที่ดูแลทางด้านฝ่ายสินเชื่อ เป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้ศึกษา ซึ่งข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความเป็นมาของโครงการฯ วัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์การให้กู้ จะเหมือนกันกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายสินเชื่อสาขาสันกำแพง ส่วนงบประมาณที่จัดสรรให้กู้ในโครงการฯ แต่ละปี สาขาจะส่งข้อมูลการเข้าร่วมโครงการฯ และยอดจำนวนเงินที่เกษตรกรขอกู้ในปีที่ผ่านมาให้กับสำนักงานเขตของ ร.ก.ส. ที่ดูแลสาขาในเขตแต่ละเขต หลังจากนั้นสำนักงานเขต ก็รวบรวมข้อมูลส่งให้สำนักงานใหญ่ ของ ร.ก.ส. เพื่อส่งให้รัฐบาลพิจารณาจัดสรรวงเงินให้กับแต่ละพื้นที่ต่อไป โดยส่วนใหญ่ที่ผ่านมาวงเงินที่จัดสรรให้แต่ละพื้นที่และแต่ละสาขาจะเพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร บางปีวงเงินยังเหลือต้องส่งคืนให้กับรัฐบาล เพราะเกษตรกรมีทางเลือกทางอื่นมากขึ้นในการแก้ไขปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัว เช่น การขายผลผลิตให้กับ อ.ต.ก. หรือ การไปประกอบอาชีพอย่างอื่นแทนการปลูกข้าว เป็นต้น การดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือกที่ผ่านมา การบริหารและจัดการไม่มีปัญหาเป็นงานที่ทำตามนโยบายของรัฐ การใช้ทรัพยากรทั้ง คน เงิน อุปกรณ์ ไม่ได้แยกจากงานประจำของ ร.ก.ส. มีปัญหาบ้างที่บางครั้งงานประจำของเจ้าหน้าที่สินเชื่อมีมากเกินไป แต่ก็ต้องมาช่วยดำเนินงานในโครงการฯ ก่อนเพราะงานเร่งด่วนกว่าและมีช่วงระยะเวลาจำกัดในการให้สินเชื่อ ทำให้งานประจำต้องล่าช้าไป

ทางด้านความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่สินเชื่อมีเพียงพอในการดำเนินงานในโครงการฯ ส่วนทางด้านความพร้อมในการดำเนินงานโครงการฯ อาจจะมีปัญหาบ้างที่บางครั้งไม่สามารถออกไปบริการให้แก่เกษตรกรได้ทันทีทุกรายที่มาติดต่อ ต้องรอให้เกษตรกรมาติดต่อจำนวนมาก ๆ (10 คนขึ้นไป) จึงจะออกไปวัดปริมาณข้าว เพื่อตราค่าข้าวที่จะจำนำ เนื่องจากจำนวนเจ้าหน้าที่สินเชื่อมีไม่เพียงพอ ตลอดจนเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายซึ่งทำให้ไม่สามารถสนองความต้องการของเกษตรกรได้ทันในกรณีที่ต้องการเงินนำไปใช้จ่ายภายในครอบครัวอย่างเร่งด่วน ส่งผลให้การเข้าร่วมโครงการฯ ของเกษตรกรในระยะหลังมีจำนวนน้อยลง ตลอดจนเกษตรกรมีทางเลือกมากขึ้นในการนำผลผลิตไปจำนำกับกลุ่มอื่น ๆ ที่มีใช้ ร.ก.ส. เช่นสหกรณ์เพื่อการเกษตร หรือ อ.ต.ก. เป็นต้น

ทางด้านปัญหาการดำเนินงานโครงการฯ มีดังนี้

- (1) ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายรัฐบาลในการจัดสรรงบประมาณในโครงการฯ
- (2) เจ้าหน้าที่ที่สืบทอดมีเวลาดูแลโครงการฯ ไม่ทั่วถึง
- (3) เกษตรกรไม่สนใจเข้าร่วมโครงการฯ

ส่วนข้อเสนอแนะที่น่าจะดำเนินการ คือ รัฐบาลควรมีหน่วยงานรับผิดชอบดูแลโดยเฉพาะในโครงการของรัฐบาลในทางด้านการให้บริการ เพื่อที่จะช่วยเหลือเกษตรกรได้อย่างเต็มที่เพียงพอและทันต่อความต้องการของเกษตรกร

ผลการตอบแบบสอบถามของเจ้าหน้าที่สืบทอด

ข้อมูลจากแบบสอบถามเจ้าหน้าที่สืบทอดจากกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 2 สาขา จำนวนรวม 12 คน สาขาสันกำแพง จำนวน 6 คน และสาขาสันป่าตอง จำนวน 6 คน รวมทั้งหมด 12 คน กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่สืบทอดในช่วงการประเมินความพร้อมของโครงการฯ มี 12 คน เนื่องจากเป็นข้อมูลการวิจัยที่ได้ดำเนินการในการวิจัยรายวิชา การประเมินผลโครงการ ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการ 1 เดือน จึงไม่ได้เก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมดของเจ้าหน้าที่สืบทอด ส่วนการประเมินผลโครงการฯ ระหว่างการดำเนินงานโครงการและหลังการดำเนินงานโครงการได้เก็บข้อมูลเจ้าหน้าที่สืบทอดจากประชากรทั้งหมดของ 2 สาขา จำนวนรวม 26 คน

แบบสอบถามได้สอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ความเพียงพอของทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการฯ ความพร้อมของบุคลากรในการปฏิบัติในโครงการฯ และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลของโครงการฯ ผู้ศึกษาได้แบ่งระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สืบทอดเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weight means score) จากมาตรวัดระดับความคิดเห็นดังกล่าว ซึ่งเป็นข้อมูลแบบประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดระดับคะแนนในความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สืบทอดแต่ละระดับ ดังนี้

คำตอบ	ระดับคะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

เกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนน

ระดับคะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1.00 – 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.81 – 2.60	ไม่เห็นด้วย
2.61 – 3.40	ไม่แน่ใจ
3.41 – 4.20	เห็นด้วย
4.21 – 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การแปลงคะแนนดังกล่าวข้างต้นผู้ศึกษาได้นำมาจัดกลุ่มโดยมีอันตรภาคเท่ากับ 0.80 จากสูตร (บุปผา อนันต์สุชาติกุล, 2535 : 21)

$$\begin{aligned}
 \text{อันตรภาคชั้น (Class Interval)} &= \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.80
 \end{aligned}$$

ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดให้มีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 5 และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 1

การนำเสนอข้อมูลระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่สนใจเกี่ยวกับสถานะแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการฯ จะนำเสนอในลักษณะการสรุปผลเป็นภาพรวมในประเด็นของความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ส่วนประเด็นทางด้านการเพียงพอของทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการฯ ความพร้อมของบุคลากรในการปฏิบัติงานในโครงการฯ และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลของโครงการฯ จะนำเสนอในรูปแบบของตารางโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ดังนี้

ผลการวิจัยจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

เจ้าหน้าที่สินเชื่อทุกคนสามารถตอบแบบสอบถามได้ถูกต้องทุกข้อ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการฯ หลักเกณฑ์และขั้นตอนตลอดจนรายละเอียดของการเข้าร่วมโครงการ โดยสามารถระบุถึงความแตกต่างของขั้นตอน หลักเกณฑ์ เงื่อนไขของโครงการฯ ที่แตกต่างจากการขอกู้ในสินเชื่อประเภทอื่นๆ ที่ ธ.ก.ส. มีการให้บริการแก่เกษตรกร โดยสรุปประเด็นที่เป็นหลักเกณฑ์ เงื่อนไขของโครงการรับจำนำข้าวเปลือกจากคำตอบของเจ้าหน้าที่สินเชื่อได้ ดังนี้

- (1) เป็นเงินกู้โครงการตามนโยบายของรัฐบาล
- (2) หลักประกันเป็นข้าวเปลือกและเก็บไว้ที่ยุ้งฉางของเกษตรกรที่ขอกู้
- (3) ระยะเวลาจำนำข้าวเปลือกจำนำ ไม่เกิน 6 เดือน
- (4) อัตราดอกเบี้ยต่ำ ร้อยละ 3 ต่อปี
- (5) จ่ายเงินกู้ประมาณร้อยละ 80-90 ของมูลค่าราคาข้าวเปลือกที่นำมาจำนำโดยพิจารณาตามระดับของเกรดข้าวและพันธุ์ข้าวที่นำมาจำนำ
- (6) เกษตรกรที่ขอกู้ต้องเป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. ถ้ายังไม่ได้เป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. ก็สมัครเข้าร่วมโครงการเป็นกรณีเฉพาะในโครงการรับจำนำข้าวเปลือกโดยต้องรวมกลุ่มกันตั้งแต่ 3 คน ขึ้นไปเพื่อค้ำประกันและรับผิดชอบวงเงินกู้ร่วมกัน

ตารางที่ 4.3 ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่มีต่อความเพียงพอของทรัพยากรในการดำเนินงานโครงการฯ

ประเด็นเกี่ยวกับความ เพียงพอของทรัพยากร ในการดำเนินงาน โครงการฯ	ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ					ค่าเฉลี่ย ถ่วง น้ำหนัก	การแปล ความ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยเป็น อย่างยิ่ง		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. เจ้าหน้าที่สินเชื่อใน ปัจจุบันมีจำนวน เพียงพอต่อการ ดำเนินงานในโครง การฯ	0 -	4 (33.3)	5 (41.7)	3 (25.0)	0 -	3.08	ไม่แน่ใจ
2. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ในการดำเนินงาน ของโครงการฯมี เพียงพอ	0 -	7 (58.3)	2 (16.7)	3 (25.0)	0 -	3.33	ไม่แน่ใจ
3. ค่าใช้จ่ายที่ใช้ใน การดำเนินงาน โครงการฯ มีเพียง พอ	0 -	8 (66.7)	2 (16.7)	2 (16.7)	-	3.67	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ประเด็นเกี่ยวกับความ เพียงพอของทรัพยากร ในการดำเนินงาน โครงการฯ	ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ					ค่าเฉลี่ย ถ่วง น้ำหนัก	การแปล ความ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยเป็น อย่างยิ่ง		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
4. งบประมาณที่ใช้ใน การปล่อยเงินกู้แก่ เกษตรกรในโครง การฯ มีเพียงพอต่อ ความต้องการของ เกษตรกร	5 (41.7)	7 (58.3)	0 -	0 -	0 -	4.42	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
5. ควรมีการจัดสรร เจ้าหน้าที่สินเชื่อ ดูแลโครงการฯนี้โดย เฉพาะ	4 (33.3)	5 (41.7)	0 -	3 (25.0)		3.83	เห็นด้วย
6. โครงสร้างการ บริหารงานสินเชื่อ เหมาะสมต่อการ ดำเนินงานในโครง การ	0 -	7 (58.3)	3 (25.0)	2 (16.7)		3.42	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก โดยรวม						3.63	เห็นด้วย

จากผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.3 เกี่ยวกับปัจจัยความเพียงพอของทรัพยากรในการดำเนินงานโครงการฯ อธิบายผลได้ดังนี้

ในปัจจุบันมีจำนวนเจ้าหน้าที่สินเชื่อเพียงพอต่อการดำเนินงานในโครงการฯ ผลปรากฏว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อร้อยละ 41.7 ไม่แน่ใจ จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ 3.08 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่แน่ใจในประเด็นนี้ เนื่องจากในแต่ละปีเกษตรกรที่มาติดต่อเข้าร่วมโครงการฯ มีจำนวนที่ไม่แน่นอน จึงไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ในการให้บริการแก่เกษตรกร

วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการฯ มีเพียงพอ ผลปรากฏว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อร้อยละ 58.3 เห็นด้วย ร้อยละ 16.7 ไม่แน่ใจและร้อยละ 25 ไม่เห็นด้วย จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ 3.53 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่แน่ใจในประเด็นนี้ เนื่องจากมีการใช้วัสดุ อุปกรณ์ร่วมกันระหว่างงานประจำและงานในโครงการฯ จึงไม่สามารถแยกแยะได้ว่ามีเพียงพอหรือไม่ในการดำเนินงานในโครงการฯ

ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการฯ มีเพียงพอ ผลปรากฏว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อร้อยละ 66.7 เห็นด้วย จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ 3.50 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วยกับประเด็นนี้ เพราะในมุมมองของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ คือ งานโครงการฯ เป็นงานที่แทรกเข้ามาในงานประจำของ ธ.ก.ส. ดังนั้นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จึงปนกับค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินงานอื่น ๆ ของ ธ.ก.ส. ซึ่งโดยปกติเจ้าหน้าที่สินเชื่อต้องเตรียมไว้ให้บริการแก่เกษตรกรอยู่แล้ว

งบประมาณที่ใช้ในการปล่อยกู้แก่เกษตรกรในโครงการฯ มีเพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร ผลปรากฏว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อร้อยละ 58.3 เห็นด้วย จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ 4.42 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วยอย่างยิ่งกับประเด็นนี้ เนื่องจากในระยะหลังเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการฯ มีน้อยลงเพราะมีทางเลือกในการตัดสินใจหาแหล่งเงินกู้ที่หลากหลายมากขึ้น

ในประเด็นควรมีการจัดสรรเจ้าหน้าที่สินเชื่อดูแลโครงการฯ นี้โดยเฉพาะ ผลปรากฏว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อร้อยละ 41.7 เห็นด้วย จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ 3.83 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วยกับประเด็นนี้ เนื่องจากในความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อส่วนใหญ่มองว่างานโครงการฯ เป็นภาระงานที่แทรกเข้ามาเพิ่มเติมในงานประจำของตนเอง

โครงสร้างการบริหารงานสินเชื่อ เหมาะสมต่อการดำเนินงานในโครงการฯ ผลปรากฏว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อร้อยละ 58.3 เห็นด้วยจากการพิจารณาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ 3.52 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วยกับประเด็นนี้

โดยสรุปความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อในประเด็นเรื่องความเพียงพอของทรัพยากรในการดำเนินงานโครงการฯ มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักโดยรวมเท่ากับ 3.63 ซึ่งอธิบายได้ว่าเจ้าหน้าที่

สินเชื๋อส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าปัจจัยความเพียงพอของทรัพยากรจะมีผลต่อการดำเนินงานในโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ตารางที่ 4.4 ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่มีต่อความพร้อมในการปฏิบัติในโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยความพร้อมของเจ้าหน้าที่สินเชื่อในการปฏิบัติงานโครงการฯ	ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ					ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	การแปลความ
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรตระหนักในประโยชน์ของโครงการฯ ที่มีต่อเกษตรกร	4 (33.3)	6 (50.0)	2 (16.7)	0 -	0 -	4.17	เห็นด้วย
2. เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรออกไปดำเนินการตีราคาข้าวเพื่อพิจารณาจำนำข้าวให้เกษตรกรได้ตลอดเวลา	1 (8.3)	3 (25.0)	0 -	7 (58.3)	1 (8.3)	2.60	ไม่เห็นด้วย
3. การบริการของเจ้าหน้าที่สินเชื่อในโครงการฯ ที่ผ่านมาดีแล้ว	0 -	3 (25.0)	7 (58.3)	2 (16.7)	0 -	3.08	ไม่แน่ใจ
4. โครงการฯ รับจำนำข้าวเปลือกควรมีต่อไปเรื่อย ๆ	3 (25.0)	6 (50.0)	3 (25.0)	0 -	0 -	4.00	เห็นด้วย
5. โครงการฯ เป็นอุปสรรคต่อการทำงานประจำของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ	9 (75.0)	3 (25.0)	0 -	0 -	0 -	4.75	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักโดยรวม						3.73	เห็นด้วย

จากผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.4 เกี่ยวกับปัจจัยความพร้อมของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่มีต่อการดำเนินงานในโครงการฯ อธิบายผลได้ดังนี้

เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรตระหนักในประโยชน์ของโครงการฯ ที่มีต่อเกษตรกร ผลปรากฏว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ร้อยละ 50.0 เห็นด้วยจากการพิจารณาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ 4.17 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วยกับประเด็นดังกล่าว

เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรออกไปดำเนินการตีราคาข้าว เพื่อพิจารณาจำหน่ายข้าวให้เกษตรกรได้ตลอดเวลา ผลปรากฏว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อร้อยละ 58.3 ไม่เห็นด้วย จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ 2.60 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่เห็นด้วยกับประเด็นนี้ เนื่องจากการออกไปตีราคาข้าวให้เกษตรกรแต่ละครั้งถ้าไม่ถึง 10 รายก็จะไม่คุ้มกับค่าน้ำมันรถที่ต้องเดินทางออกไปหาเกษตรกรและทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานประจำได้ตามปกติ

การบริการของเจ้าหน้าที่สินเชื่อโครงการฯ ที่ผ่านมาดีแล้ว ผลปรากฏว่า ร้อยละ 58.3 ไม่แน่ใจ จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ 3.08 ซึ่งแปลความว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่แน่ใจในประเด็นนี้เพราะไม่สามารถให้บริการกับเกษตรกรได้เต็มที่ ข้อจำกัดในการออกไปบริการงานในโครงการฯ แต่ละพื้นที่เป็นผลจากการที่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ บางรายอยู่ห่างไกลกันไม่สามารถรวมกลุ่มได้ เจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่สามารถพิจารณาให้เข้าร่วมโครงการฯ ได้ ทำให้มีเกษตรกรบางส่วนไม่พอใจในประเด็นดังกล่าว เป็นต้น

โครงการรับจำนำข้าวเปลือกควรมีต่อไปเรื่อย ๆ ผลปรากฏว่าร้อยละ 50 เห็นด้วย จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ 4.0 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วยกับประเด็นนี้เพราะเป็นโครงการที่ช่วยให้เกษตรกรมีเงินไว้ใช้จ่ายในครอบครัวในช่วงที่รอขายผลผลิต

โครงการฯ เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานประจำของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ผลปรากฏว่าร้อยละ 75 เห็นด้วยอย่างยิ่งจากพิจารณาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ 4.75 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วยอย่างยิ่งกับประเด็นนี้ เนื่องจากเป็นงานตามนโยบายของรัฐบาลที่เพิ่มเติมเข้ามาในงานประจำของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

โดยสรุปความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อในประเด็นความพร้อมของเจ้าหน้าที่สินเชื่อในการดำเนินงานโครงการฯ มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักโดยรวมเท่ากับ 3.75 ซึ่งอธิบายได้ว่าความพร้อมของเจ้าหน้าที่สินเชื่อมีผลต่อการดำเนินงานในโครงการฯ โดยส่วนใหญ่มองว่าการทำงานในโครงการฯ เป็นอุปสรรคต่อการทำงานในหน้าที่ประจำของตนเองและไม่แน่ใจว่าจะสามารถทำงานในโครงการฯ ได้ดี ทั้งนี้เพราะการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน ผลงานในการทำงานในโครงการฯ ไม่สามารถนำไปเสนอเป็นความดี ความชอบในการพิจารณาได้ ดังนั้นทุกคนต้องทำงานโครงการฯ โดยไม่ให้งานประจำของตนเสีย

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของวิธีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

วิธีการประชาสัมพันธ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เจ้าหน้าที่สินเชื่อกออกไปพบปะกับเกษตรกร	9	32.2
2. การใช้สื่อกระจายเสียงตามสายของแต่ละหมู่บ้าน	7	25.0
3. เจ้าหน้าที่สินเชื่อไปร่วมประชุมกับเกษตรกร	8	28.6
4. การประชาสัมพันธ์ผ่านเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล และเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ	2	7.1
5. การใช้ป้ายผ้าแขวนประชาสัมพันธ์ที่สาขา ธ.ก.ส. และตามสำนักงานเกษตรในแต่ละตำบล	2	7.1
รวม	28	100

จากตารางที่ 4.5 วิธีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลโครงการที่เจ้าหน้าที่สินเชื่อใช้มากที่สุด คือ การออกไปพบปะกับเกษตรกร ร้อยละ 32.2 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่สินเชื่อไปร่วมประชุมกับเกษตรกร ร้อยละ 28.6 การใช้สื่อกระจายเสียงตามสายของแต่ละหมู่บ้าน ร้อยละ 25 การประชาสัมพันธ์ผ่านเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลและเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ ร้อยละ 7.1 และการใช้ป้ายผ้าแขวนประชาสัมพันธ์ที่สาขา ธ.ก.ส. และตามสำนักงานเกษตรในแต่ละตำบล ร้อยละ 7.1

ตารางที่ 4.6 ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่เกี่ยวกับปัจจัยการประชาสัมพันธ์ที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยการประชาสัมพันธ์	ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ					ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	การแปลความ
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. การประชาสัมพันธ์โครงการฯ มีผลต่อการเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร	0 -	3 (25.0)	7 (58.3)	2 (16.7)	0 -	3.08	ไม่แน่ใจ

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ปัจจัยการประชา สัมพันธ์	ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ					ค่า เฉลี่ย ถ่วง น้ำหนัก	การแปล ความ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
2. ก่อนดำเนินงานโครงการฯ ควรมีการ ประชาสัมพันธ์โครงการแก่เกษตรกร	4 (33.3)	8 (66.7)	0 -	0 -	0 -	4.33	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
3. การประชาสัมพันธ์ โครงการควรใช้สื่อ หลายๆ รูปแบบเช่น ป้ายผ้า การกระจาย เสียงตามสายแต่ละหมู่ บ้าน ฯลฯ	3 (25.0)	8 (66.7)	1 (8.3)	0 -	0 -	4.17	เห็นด้วย
4. เกษตรกรมาเข้าร่วม โครงการเพราะทราบ จากการประชาสัมพันธ์ของ ธ.ก.ส.	0 -	4 (33.3)	7 (58.3)	1 (8.3)	0 -	3.25	ไม่แน่ใจ
ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก โดยรวม						3.70	เห็นด้วย

จากผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.6 เกี่ยวกับปัจจัยการประชาสัมพันธ์ที่มีผลต่อโครงการฯ
อธิบายผลได้ ดังนี้

การประชาสัมพันธ์โครงการฯ มีผลต่อการเข้าร่วมโครงการฯของเกษตรกร ผลปรากฏว่า
เจ้าหน้าที่สินเชื่อร้อยละ 58.3 ไม่แน่ใจ จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ 3.08 ซึ่งแปล
ความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่แน่ใจกับประเด็นนี้เพราะการเข้าร่วมโครงการฯ นี้เกษตรกรมีความ
สนใจและเหตุผล ความจำเป็นแตกต่างกันออกไป

การดำเนินงานโครงการฯ ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการฯ แก่เกษตรกร ผลปรากฏว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อร้อยละ 66.7 เห็นด้วย จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ 4.33 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วยกับประเด็นนี้เพื่อให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ มากกว่านี้ เนื่องจากระยะหลังจำนวนเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการมีจำนวนลดลง

การประชาสัมพันธ์โครงการฯ ควรใช้สื่อหลาย ๆ รูปแบบ เช่น ป้ายผ้า การกระจายเสียงตามสายของแต่ละหมู่บ้าน เป็นต้น ผลปรากฏว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ร้อยละ 66.7 เห็นด้วย จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ 4.17 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วยกับประเด็นนี้ เพื่อที่จะได้กระจายข้อมูล ข่าวสารให้เกษตรกรได้รับทราบอย่างทั่วถึงและมาเข้าร่วมโครงการฯ ให้มากขึ้น

เกษตรกรมาเข้าร่วมโครงการฯ เพราะทราบจากการประชาสัมพันธ์ของ ธ.ก.ส. ผลปรากฏว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อร้อยละ 58.3 ไม่แน่ใจ จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ 3.25 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่แน่ใจในประเด็นนี้ เพราะความสนใจและเหตุผลความจำเป็นของเกษตรกรแต่ละรายแตกต่างกันและส่วนใหญ่เป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส.อยู่แล้วจึงรู้ความเคลื่อนไหวของสินเชื่อที่ ธ.ก.ส.ดำเนินการเป็นระยะ ๆ อยู่แล้ว

โดยสรุปความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อในประเด็นการประชาสัมพันธ์โครงการฯ มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักโดยรวมเท่ากับ 3.70 ซึ่งอธิบายได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วยกับประเด็นการประชาสัมพันธ์ของโครงการฯ ที่มีผลต่อการดำเนินงาน โครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ตอนที่ 3 ปัจจัยทางด้านการบริหารงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ข้อมูลทางด้านปัจจัยการบริหารงานในโครงการฯ ของ ธ.ก.ส. ได้มาจากการสอบถามเจ้าหน้าที่สินเชื่อ จำนวน 26 คน ทั้งสาขาสำนักงาน (จำนวน 12 คน) และสาขาสำนักงาน (จำนวน 14 คน) ประกอบไปด้วยข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนงานการจัดหน่วยงาน การอำนวยความสะดวก และการควบคุมและติดตามผลการดำเนินงานของโครงการฯ ข้อมูลดังกล่าว จะนำเสนอในรูปแบบตาราง โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของปัจจัยทางด้านการบริหารงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ปัจจัยทางด้านการบริหารงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือก	จำนวน (n = 26 คน)	ร้อยละ
1. ท่านเป็นผู้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฯ เสนอต่อหัวหน้าผู้รับผิดชอบโครงการฯ		
- ใช่	25	96.2
- ไม่ใช่	1	3.8
2. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานที่จะปฏิบัติงานในโครงการฯ		
- มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานทุกครั้ง	27	92.3
- ไม่มีส่วนร่วมเลย	2	7.7
3. รูปแบบการจัดการบริหารงานในโครงการรับจำนำข้าวเปลือก		
- มอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบแก่เจ้าหน้าที่สินเชื่อเพิ่มเติมนอกเหนือจากงานประจำ	26	100.0
4. การมอบหมายอำนาจ หน้าที่และความรับผิดชอบในโครงการฯ มีความเหมาะสม		
- มาก	12	46.2
- ปานกลาง	13	50.0
- น้อย	1	3.8

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ปัจจัยทางด้านการบริหารงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือก	จำนวน (n = 26 คน)	ร้อยละ
5. การกำหนดอำนาจ หน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานมีความชัดเจน		
- ชัดเจนมาก	14	53.8
- ชัดเจนปานกลาง	12	46.2
6. วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานในโครงการฯ มีเพียงพอต่อความต้องการ		
- มาก	20	76.9
- ปานกลาง	5	19.2
- น้อย	1	3.8
7. การกำหนดสายบังคับบัญชาในการดูแลโครงการฯ มีความเหมาะสม		
- เหมาะสมมาก	12	46.2
- เหมาะสมปานกลาง	13	50.0
- เหมาะสมน้อย	1	3.8
8. ระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่สินเชื่อไปตรวจดูข้าวที่จำนำไว้กับ ธ.ก.ส.		
- ไปตรวจดูข้าวที่บ้านของเกษตรกรทุก 15 วัน	14	53.8
- ไม่มีการไปตรวจจนกว่าเกษตรกรจะยื่นความจำนงขอไถ่ถอนข้าว	12	46.2
9. เจ้าหน้าที่สินเชื่อจัดทำรายงานความก้าวหน้าของโครงการฯ		
- มีการจัดทำเป็นระยะ ๆ	16	61.5
- มีการจัดทำรายงานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการฯ	5	19.2
- ไม่มีการจัดทำรายงาน	5	19.2

จากตารางที่ 4.7 ปัจจัยทางด้านการบริหารงานโครงการ ฯ อธิบายผลได้ ดังนี้

ในส่วนของการมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน ผลปรากฏว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.8 มีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูลเสนอต่อหัวหน้าผู้รับผิดชอบโครงการฯ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ร้อยละ 92.3 มีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงานในโครงการฯ ทุกครั้ง

การจัดหน่วยงานของโครงการ ฯ ทาง ธ.ก.ส. ได้มอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้แก่เจ้าหน้าที่สินเชื่อเพิ่มเติมนอกเหนือจากงานประจำโดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อร้อยละ 50.0 เห็นว่ามีความเหมาะสมปานกลาง ร้อยละ 42.2 เห็นว่ามีความเหมาะสมมาก

การอำนวยความสะดวกในงานในโครงการ ฯ เจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นว่าการมอบหมายอำนาจ หน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานชัดเจนมาก ร้อยละ 53.8 ชัดเจนปานกลาง ร้อยละ 46.2 ส่วนทางด้านวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานมีความเห็นว่าเป็นเพียงพอต่อการปฏิบัติงานในระดับที่มาก ร้อยละ 76.9 และทางด้านการกำหนดสายการบังคับบัญชาในการดูแลโครงการ ฯ ร้อยละ 50.0 เห็นว่ามีความเหมาะสมปานกลาง ร้อยละ 46.2 เหมาะสมน้อย เนื่องจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อแต่ละคนได้รับผิดชอบจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ฯ แตกต่างกันไป พื้นที่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่สินเชื่อบางคนมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการมาก บางคนมีน้อย มุมมองของเจ้าหน้าที่สินเชื่อในเรื่องความเหมาะสมในงานโครงการ ฯ จึงแตกต่างกันออกไป

การควบคุมและติดตามผลการปฏิบัติงานในโครงการ ฯ เจ้าหน้าที่สินเชื่อร้อยละ 53.8 ได้มีการไปตรวจดูข้าวเปลือกที่เกษตรกรจำนำไว้ทุก 15 วัน ส่วนร้อยละ 46.2 ไม่ได้ไปตรวจดูข้าวเปลือกที่เกษตรกรจำนำจนกว่าเกษตรกรจะยื่นความจำนงขอไถ่ถอนข้าวเปลือก เนื่องจากมีภาระกิจในงานประจำมากจนไม่มีเวลาไปตรวจ ส่วนทางด้านการจัดทำรายงานเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ร้อยละ 61.5 ได้มีการจัดทำรายงานความก้าวหน้าของโครงการ ฯ เป็นระยะ ๆ

โดยสรุปทางด้านการบริหารงานโครงการ ฯ เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีส่วนร่วมในการวางแผนงานโครงการ ฯ การมอบหมายอำนาจ หน้าที่ที่มีความเหมาะสมปานกลาง การอำนวยความสะดวกในงานโครงการ ฯ มีความชัดเจนมาก การกำหนดสายการบังคับบัญชาที่มีความเหมาะสมปานกลาง มีการติดตามผลและรายงานผลการปฏิบัติงานในโครงการ ฯ

ตอนที่ 4 ปัจจัยทางด้านสภาวะระหว่างการทำงานโครงการฯ ที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ข้อมูลปัจจัยทางด้านสภาวะระหว่างการทำงานโครงการฯ ได้มาจากการใช้แบบสอบถามเจ้าหน้าที่สินเชื่อทั้ง 2 สาขา รวมทั้งหมด 26 คนและเกษตรกรในพื้นที่ทั้ง 2 สาขา จำนวนรวมทั้งหมด 146 คน

ปัจจัยทางด้านสภาวะระหว่างดำเนินการโครงการฯ ของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ธ.ก.ส.

ข้อมูลปัจจัยทางด้านสภาวะระหว่างดำเนินการโครงการฯ ของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ประกอบไปด้วยข้อมูลเกี่ยวกับความชัดเจนของวัตถุประสงค์โครงการฯ ความเพียงพอของทรัพยากรในการดำเนินงานโครงการฯ ความพร้อมของเจ้าหน้าที่สินเชื่อในการปฏิบัติงาน ความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่มีต่อการดำเนินงานโครงการฯ และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลโครงการฯ ข้อมูลดังกล่าวจะนำเสนอในรูปของตารางโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ ในส่วนของข้อมูลเกี่ยวกับความชัดเจนของวัตถุประสงค์โครงการฯ และความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมของเจ้าหน้าที่สินเชื่อในการปฏิบัติงาน ความเพียงพอของทรัพยากรในการดำเนินงานโครงการฯ และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลโครงการฯ ผู้วิจัยได้แบ่งเป็นระดับ ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weight Mean Score) จากมาตรวัดระดับความคิดเห็นดังกล่าว ซึ่งเป็นข้อมูลการประมาณค่า กำหนดระดับคะแนนและเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนเช่นเดียวกับระดับความคิดเห็นของข้อมูลในตอนต้นที่ 2 ที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านสภาวะก่อนดำเนินการที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการฯ ซึ่งจะนำเสนอข้อมูลในรูปของตารางโดยใช้ความถี่ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ดังนี้

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของปัจจัยทางด้านสภาวะระหว่างการทำงานโครงการฯ ที่มี
ผลต่อการดำเนินงานโครงการฯ

ปัจจัยทางด้านสภาวะระหว่างการทำงานโครงการฯที่มีผลต่อ การดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือก	จำนวน (n = 26 คน)	ร้อยละ
<u>ความชัดเจนของวัตถุประสงค์โครงการฯ</u>		
1. ท่านเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการรับจำนำข้าวเปลือก		
- เข้าใจ	26	100
- ไม่เข้าใจ	0	-
2. วัตถุประสงค์ของโครงการฯ ชัดเจน		
- มาก	23	88.5
- ปานกลาง	2	7.7
- น้อย	1	3.8
3. วัตถุประสงค์ของโครงการฯ ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายในโครงการฯ ได้		
- มาก	13	50.0
- ปานกลาง	11	42.3
- น้อย	1	3.8
- ไม่สามารถใช้กำหนดได้	1	3.8
<u>ความรู้เกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือก</u>		
4. ระยะเวลาในการรับจำนำข้าวเปลือก		
- ไม่เกิน 6 เดือน	23	88.5
- ไม่เกิน 1 ปี	1	3.8
- ไม่เกิน 2 ปี	2	7.7
5. โครงการรับจำนำข้าวเปลือกเป็นสินเชื่อประเภทใด		
- เพื่อรอการขายผลผลิตทางการเกษตร	26	100

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ปัจจัยทางด้านสภาวะระหว่างการทำงาน โครงการฯ ที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือก	จำนวน (n = 26 คน)	ร้อยละ
ความรู้เกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือก		
6. โครงการรับจำนำข้าวเปลือกเป็นโครงการประเภทใด		
- โครงการตามนโยบายของรัฐบาล	24	92.3
- โครงการพิเศษของ ธ.ก.ส.	2	7.7
7. หลักเกณฑ์และขั้นตอนการพิจารณาให้กู้ในโครงการฯ แตกต่างจากเงินกู้ทั่ว ๆ ไปหรือไม่		
- แตกต่าง	26	100

จากตารางที่ 4.8 ปัจจัยทางด้านสภาวะระหว่างการทำงาน โครงการฯ ที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการฯ อธิบายผลได้ ดังนี้

ในเรื่องของความชัดเจนของวัตถุประสงค์โครงการฯ เจ้าหน้าที่สินเชื่อทุกคนเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการฯ โดยมีความเห็นว่าวัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีความชัดเจนมาก ร้อยละ 88.5 สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายโครงการฯ ได้มาก ร้อยละ 50.0 และมีความเห็นว่าใช้เป็นแนวทางได้ในระดับปานกลาง ร้อยละ 42.3

ทางด้านความรู้เกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือก เจ้าหน้าที่สินเชื่อส่วนใหญ่สามารถตอบข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบและกฎเกณฑ์ ของโครงการฯ ได้ถูกต้อง มีเพียงบางส่วนที่ตอบข้อมูลผิดพลาดคือ ด้านระยะเวลารับจำนำข้าวเปลือกเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ร้อยละ 88.5 ตอบได้ถูกต้อง คือ ไม่เกิน 6 เดือน ด้านการจำแนกประเภทสินเชื่อสามารถจำแนกได้ถูกต้องทุกคนว่าโครงการฯ เป็นสินเชื่อประเภทการขยายผลผลิต ด้านการจำแนกประเภทโครงการเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ร้อยละ 92.3 จำแนกได้ถูกต้องว่าเป็นโครงการตามนโยบายของรัฐบาล และด้านการระบุหลักเกณฑ์และขั้นตอนการพิจารณาให้กู้ในโครงการฯ เจ้าหน้าที่สินเชื่อทุกคนสามารถระบุได้ว่ามีความแตกต่างจากสินเชื่อประเภทอื่นๆ

ตารางที่ 4.9 ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่มีต่อความพร้อมของเจ้าหน้าที่สินเชื่อในการปฏิบัติงานในโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ประเด็นเกี่ยวกับความพร้อมของเจ้าหน้าที่สินเชื่อในการปฏิบัติงานโครงการฯ	ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ					ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	การแปลความ
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรตระหนักถึงประโยชน์ของโครงการฯ ที่มีต่อเกษตรกร	11 (42.3)	13 (50.0)	2 (7.7)	0 -	0 -	4.35	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรออกไปดำเนินการตีราคาข้าว เพื่อรับจำนำให้เกษตรกร ได้ตลอดเวลา	2 (7.7)	9 (34.6)	8 (30.8)	6 (23.1)	1 (3.8)	3.19	ไม่แน่ใจ
3. การบริการของเจ้าหน้าที่สินเชื่อในโครงการฯ ที่ผ่านมาอยู่ในระดับดี	2 (7.7)	16 (61.5)	6 (23.1)	0 -	2 (7.7)	3.62	เห็นด้วย
4. โครงการฯ เป็นโครงการที่ดีควรมีต่อไปเรื่อยๆ	3 (11.5)	10 (38.5)	4 (15.4)	7 (26.9)	2 (7.7)	3.19	ไม่แน่ใจ
5. งานของโครงการฯ เป็นอุปสรรคต่อการทำงานประจำ	1 (3.8)	13 (50.0)	7 (26.9)	5 (19.2)	0 -	3.85	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักโดยรวม						3.64	เห็นด้วย

จากผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.9 ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่มีต่อความพร้อมของเจ้าหน้าที่สินเชื่อในการปฏิบัติงานในโครงการฯ อธิบายผลได้ ดังนี้

ในเรื่องของความตระหนักถึงประโยชน์ของโครงการฯ ที่มีต่อเกษตรกร ผลปรากฏว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วยร้อยละ 50.0 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ 4.35 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วยอย่างยิ่งถึงประโยชน์ของโครงการฯ ที่มีต่อเกษตรกร

ส่วนประเด็นทางด้านการออกไปตราค่าข้าวเพื่อรับจำนำข้าวให้เกษตรกรได้ตลอดเวลาเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วย ร้อยละ 34.6 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 30.8 พิจารณาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ 3.19 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่แน่ใจในประเด็นนี้ เนื่องจากมีภาระกิจในงานประจำจำนวนมากนอกเหนือจากงานในโครงการฯ

ประเด็นการบริการของเจ้าหน้าที่สินเชื่อในโครงการฯ ที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่สินเชื่อมีความเห็นด้วยว่าที่ผ่านมาอยู่ในระดับที่ดี ร้อยละ 61.5 พิจารณาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ 3.62 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วยกับประเด็นนี้ เนื่องจากได้พยายามให้บริการแก่เกษตรกรอย่างเต็มที่แล้ว

ส่วนความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่มีต่อโครงการฯ มองว่าเป็นโครงการที่ดีควรมีต่อไปเรื่อย ๆ เห็นด้วย ร้อยละ 38.5 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 26.9 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 15.4 พิจารณาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ 3.19 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่แน่ใจในประเด็นนี้ เนื่องจากมีเหตุผลที่หลากหลาย อาทิเช่น เป็นโครงการที่ดีแต่ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่บริการโครงการนี้โดยเฉพาะเพราะภาระงานเดิมของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ธ.ก.ส. ก็มีมากจนล้นมืออยู่แล้ว เป็นต้น

ประเด็นสุดท้าย คือ ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับโครงการฯ ว่าเป็นอุปสรรคต่อภาระงานหลักหรืองานประจำ เจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วย ร้อยละ 50.0 พิจารณาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ 3.85 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วยกับประเด็นนี้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อมีมุมมองต่อโครงการฯ นี้ว่าเป็นโครงการที่ไม่ช่วยทำให้เกิดความก้าวหน้าในการทำงานเพราะผลการปฏิบัติงานในโครงการฯ นี้ไม่อาจนำไปใช้ในการพิจารณาเลื่อนขั้นหรือความดี ความชอบในการปฏิบัติงาน

โดยสรุปความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับความพร้อมของบุคลากรในการปฏิบัติงานในโครงการฯ มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักโดยรวมเท่ากับ 3.64 ซึ่งอธิบายได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าความพร้อมของบุคลากรในการปฏิบัติงานในโครงการฯ มีผลต่อการดำเนินงานในโครงการฯ

ตารางที่ 4.10 ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่มีต่อความเพียงพอของทรัพยากรในการดำเนินงานในโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ประเด็นเกี่ยวกับความ เพียงพอของทรัพยากร ในการดำเนินงาน โครงการฯ	ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ					ค่าเฉลี่ย ถ่วง น้ำหนัก	การแปล ความ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. เจ้าหน้าที่สินเชื่อในปัจจุบันมีจำนวนเพียงพอต่อการดำเนินงานในโครงการฯ	2 (7.7)	8 (30.8)	6 (23.1)	10 (38.5)	0 -	3.08	ไม่แน่ใจ
2. วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานในโครงการฯ มีเพียงพอ	0 -	10 (38.5)	8 (30.8)	7 (26.9)	1 (3.8)	3.04	ไม่แน่ใจ
3. ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินงานในโครงการฯ มีเพียงพอ	1 (3.8)	11 (42.3)	10 (38.5)	4 (15.4)	0 -	3.35	ไม่แน่ใจ
4. งบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ปล่อยกู้ในโครงการฯ มีเพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร	5 (19.2)	16 (61.5)	4 (15.4)	1 (3.8)	0 -	3.96	เห็นด้วย
5. การจัดสรรเจ้าหน้าที่สินเชื่อดูแลโครงการฯ โดยเฉพาะจะทำให้โครงการฯ บรรลุเป้าหมายมากขึ้น	4 (15.4)	13 (50.0)	6 (23.1)	2 (7.7)	1 (3.8)	3.65	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ความเพียงพอของ ทรัพยากรในการดำเนิน โครงการฯ	ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ					ค่าเฉลี่ย ถ่วง น้ำหนัก	การแปล ความ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
6. โครงสร้างการบริหารสินเชื่อบริหารสินเชื่อเหมาะสม เอื้ออำนวยและสะดวกต่อการให้บริการแก่เกษตรกรในโครงการ ฯ	2 (7.7)	14 (53.8)	3 (11.5)	5 (19.2)	2 (7.7)	3.35	ไม่แน่ใจ
ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก โดยรวม						3.40	ไม่แน่ใจ

จากผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.10 ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่มีต่อความเพียงพอของทรัพยากรในการดำเนินงานในโครงการ ฯ อธิบายผลได้ ดังนี้

ทางด้านความเพียงพอของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่ต้องดำเนินงานในโครงการฯ เจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่เห็นด้วย ร้อยละ 38.5 เห็นด้วย ร้อยละ 30.8 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 23.1 มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 3.08 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่แน่ใจในประเด็นนี้เพราะแต่ละปีเกษตรกรมีความสนใจเข้าร่วมโครงการฯแตกต่างกัน ทำให้ไม่สามารถคาดการณ์กำลังเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่จะรองรับความต้องการของเกษตรกรล่วงหน้าได้

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานมีเพียงพอต่อการดำเนินงานในโครงการฯ เจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วย ร้อยละ 38.5 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 30.8 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 26.9 มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 3.04 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่แน่ใจในประเด็นนี้เพราะวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในงานโครงการฯ และงานประจำมีการใช้ร่วมกัน ทำให้ยากต่อการตัดสินใจว่าจะมีเพียงพอหรือไม่

ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินงานในโครงการฯ มีเพียงพอ เจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วย ร้อยละ 42.3 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 38.5 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 15.4 มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 3.35 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่แน่ใจในประเด็นนี้เพราะกระบวนการปฏิบัติงานในโครงการฯ ดำเนินการร่วมกับงานประจำที่เจ้าหน้าที่สินเชื่อต้องให้บริการแก่เกษตรกรอยู่แล้ว

ด้านงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ปล่อยกู้ในโครงการฯ เจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วย ร้อยละ 61.5 ว่ามีเพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกรโดยมีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 3.96 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วยกับประเด็นนี้

ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้มีการจัดสรรเจ้าหน้าที่สินเชื่อดูแลโครงการฯ นี้โดยเฉพาะจะทำให้โครงการฯ บรรลุเป้าหมายได้มากขึ้น เจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วย ร้อยละ 50.0 โดยมีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 3.65 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วยกับประเด็นนี้

ส่วนด้านโครงสร้างการบริหารงานสินเชื่อมีความเหมาะสม เอื้ออำนวยและสะดวกต่อการให้บริการแก่เกษตรกรในโครงการฯ เจ้าหน้าที่สินเชื่อ เห็นด้วย ร้อยละ 53.8 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 19.2 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 3.35 โดยมีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 3.35 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่แน่ใจกับประเด็นนี้เนื่องจากมีมุมมองที่แตกต่างกัน เจ้าหน้าที่สินเชื่อบางคนอยากให้มีการจัดสรรเจ้าหน้าที่สินเชื่อดูแลโครงการฯ นี้โดยเฉพาะ บางคนมองว่าโครงการฯ นี้มีระยะเวลาดำเนินการไม่นานควรช่วย ๆ กันให้บริการแก่เกษตรกรเพื่อประหยัดงบประมาณในการจ้างคนเพิ่ม เป็นต้น

โดยสรุปความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับความเพียงพอของทรัพยากรในการดำเนินงานในโครงการฯ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.40 ซึ่งอธิบายได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อส่วนใหญ่ไม่แน่ใจในประเด็นนี้ เนื่องจากไม่สามารถแยกแยะงานในโครงการฯ และงานประจำออกจากกันได้ โดยเด็ดขาดจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรร่วมกันจึงไม่สามารถระบุได้ว่ามีทรัพยากรเพียงพอต่อการดำเนินงานในโครงการฯ หรือไม่

ตารางที่ 4.11 ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่มีต่อการประชาสัมพันธ์ข้อมูลโครงการฯ

ประเด็นเกี่ยวกับการ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลโครงการฯ	ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ					ค่าเฉลี่ย ถ่วง น้ำหนัก	การ แปล ความ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. ก่อนดำเนินงานโครงการฯ ได้มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลโครงการฯ แก่เกษตรกรล่วงหน้าเสมอ	3 (11.5)	23 (88.5)	0 -	0 -	0 -	4.12	เห็นด้วย
2. การประชาสัมพันธ์โครงการฯ มีผลต่อการเข้าร่วมโครงการฯ ของเกษตรกร	6 (23.1)	16 (61.5)	3 (11.5)	0 -	1 (3.8)	4.00	เห็นด้วย
3. การประชาสัมพันธ์โครงการฯ ควรใช้สื่อหลาย ๆ รูปแบบ เช่น ป้ายผ้า การกระจายเสียงตามสายในแต่ละหมู่บ้าน เป็นต้น	6 (23.1)	17 (65.4)	2 (7.7)	0 -	1 (3.8)	4.04	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลโครงการฯ	ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สิ้นเชื่อ					ค่าเฉลี่ย ถ่วง น้ำหนัก	การแปล ความ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
4. การออกไปพบปะ เกษตรกรของเจ้าหน้าที่สิ้น เชื่อเป็นวิธีการประชาสัมพันธ์ข้อมูล โครงการฯ ที่ได้ผลดี	6 (23.1)	14 (53.8)	1 (3.8)	5 (19.2)	0 -	3.81	เห็นด้วย
5. การประชาสัมพันธ์ข้อมูล โครงการฯผ่านหัวหน้ากลุ่ม ของเกษตรกรเป็นวิธีการ ประชาสัมพันธ์โครงการฯที่ ได้ผลดี	9 (34.6)	15 (57.7)	2 (7.7)	0 -	0 -	4.97	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
6. เกษตรกรมาติดต่อโครง การฯ เพราะทราบข้อมูล จากการประชาสัมพันธ์ของ ร.ก.ส.	6 (23.1)	13 (50.0)	6 (23.1)	0 -	1 (3.8)	3.88	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักโดยรวม						4.02	เห็นด้วย

จากผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.11 ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สิ้นเชื่อที่มีต่อการ
ประชาสัมพันธ์ข้อมูลโครงการฯ อธิบายผลได้ ดังนี้

เจ้าหน้าที่สิ้นเชื่อส่วนใหญ่เห็นด้วยในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลโครงการฯในแต่ละ
ประเด็นโดยเห็นด้วยร้อยละ 88.5 ที่ควรจะมีการประชาสัมพันธ์โครงการฯให้เกษตรกรทราบล่วงหน้า
ก่อนดำเนินงานโครงการฯ มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 4.12 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สิ้น
เชื่อเห็นด้วยกับประเด็นนี้เพื่อให้เกษตรกรมีโอกาสเข้าร่วมโครงการฯ มากๆ

การประชาสัมพันธ์โครงการฯ มีผลต่อการเข้าร่วมโครงการฯ ของเกษตรกร เจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วย ร้อยละ 61.5 มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 4.00 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วยกับประเด็นนี้เพราะการรู้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฯ ทำให้เกษตรกรมีความสนใจ เนื่องจากในช่วงระยะเวลาดังกล่าวเกษตรกรมีความจำเป็นในการใช้เงินจำนวนหนึ่ง เพื่อชำระหนี้ที่เกิดจากการไปกู้มาเป็นทุนในการทำนา

เจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วยในการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ว่าควรใช้สื่อที่มีหลากหลายรูปแบบ อาทิ ป้ายผ้า การกระจายเสียงตามสายในแต่ละหมู่บ้าน การประชาสัมพันธ์ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงของท้องถิ่น เป็นต้น โดยเห็นด้วยร้อยละ 65.4 มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 4.04 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วยกับประเด็นนี้ นอกจากนั้นเจ้าหน้าที่สินเชื่อยังมีความเห็นว่าการออกไปพบปะกับเกษตรกรโดยตรงเป็นวิธีการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ที่ได้ผลดีวิธีหนึ่งโดยเห็นด้วย ร้อยละ 53.8 ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ 3.81 ซึ่งแปลความได้ว่าเห็นด้วยกับประเด็นนี้เนื่องจากวิธีการนี้มีโอกาสพูดคุย ตอบปัญหาข้อสงสัยต่าง ๆ ของเกษตรกรได้โดยตรง ส่วนวิธีการประชาสัมพันธ์ที่เจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นว่า เป็นวิธีการประชาสัมพันธ์ที่ได้ผลอีกวิธีหนึ่งก็คือ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลโครงการฯ ผ่านทางหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรโดยเห็นด้วย ร้อยละ 57.7 มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 4.27 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วยกับประเด็นนี้

นอกจากนี้เจ้าหน้าที่สินเชื่อยังเห็นด้วยในประเด็นที่ว่าเกษตรกรมาติดต่อโครงการฯ เพราะทราบข้อมูลจากการประชาสัมพันธ์ของ ธ.ก.ส. โดยเห็นด้วยร้อยละ 50.0 มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 3.88 ซึ่งแปลความได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นด้วยกับประเด็นนี้ เนื่องจากระยะเวลาการเข้าร่วมโครงการฯ ในแต่ละปีมีการกำหนดช่วงเวลาต้องติดต่อในช่วงเวลาที่กำหนดเท่านั้นจึงจะเข้าร่วมโครงการฯ ได้

โดยสรุปความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่มีต่อการประชาสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักโดยภาพรวมเท่ากับ 4.02 ซึ่งอธิบายได้ว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าควรมีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ข้อมูลโครงการฯ แก่เกษตรกรทราบล่วงหน้าด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้เกษตรกรจะได้รับทราบข้อมูลได้หลายช่องทางและมาเข้าร่วมโครงการฯ มากขึ้น

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละวิธีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของ
ธ.ก.ส.

วิธีการประชาสัมพันธ์	จำนวน (n = 26 คน)	ร้อยละ
1. เจ้าหน้าที่สินเชื่อไปร่วมประชุมกับเกษตรกรเป็นกลุ่ม	21	80.8
2. การใช้สื่อกระจายเสียงตามสายของแต่ละหมู่บ้าน	21	80.8
3. เจ้าหน้าที่สินเชื่อออกไปพบปะกับเกษตรกรเป็นรายบุคคล	20	76.9
4. การประชาสัมพันธ์ผ่านเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลและเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ	14	53.8
5. การใช้ป้ายผ้าแขวนประชาสัมพันธ์ที่สาขา ธ.ก.ส. และตามสำนักงาน- การเกษตรของแต่ละตำบล	12	46.2
6. การประชาสัมพันธ์โครงการฯที่ผ่านมาได้รับความสนใจจากเกษตรกร		
- มาก	14	53.8
- ปานกลาง	10	38.5
- น้อย	2	7.7

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.12 เกี่ยวกับวิธีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลโครงการรับจำนำข้าวเปลือกที่ทาง ธ.ก.ส. นำมาใช้ วิธีการที่ใช้มากที่สุด คือ วิธีการที่เจ้าหน้าที่สินเชื่อไปร่วมประชุมกับเกษตรกร โดยให้หัวหน้ากลุ่มเกษตรกรเป็นผู้นัดหมาย วัน เวลาในแต่ละกลุ่มให้ล่วงหน้าและการใช้สื่อกระจายเสียงตามสายของแต่ละหมู่บ้านประกาศให้รับทราบข้อมูลของช่วงระยะเวลาในการเริ่มดำเนินการโครงการฯ โดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อมีความเห็นว่าใช้ 2 วิธีนี้มากที่สุด ร้อยละ 80.8 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่สินเชื่อออกไปพบปะกับเกษตรกรเป็นรายบุคคล ร้อยละ 76.9 เนื่องจากทางเจ้าหน้าที่สินเชื่อต้องออกไปติดตามเกษตรกรที่เป็นลูกค้าเกี่ยวกับภาระสินเชื่ออื่น ๆ นอกเหนือจากโครงการฯ และรายงานความคืบหน้าผลการนำเงินกู้ประเภทอื่น ๆ ที่เกษตรกรกู้ยืมไปใช้ลงทุนต่างๆ เป็นระยะ ๆ อยู่แล้ว นอกจากนี้ยังมีวิธีการประชาสัมพันธ์อื่น ๆ ที่ใช้อีก อาทิ การประชาสัมพันธ์ผ่านเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลและเกษตรอำเภอไปสู่เกษตรกร การใช้ป้ายผ้าแขวนประชาสัมพันธ์ที่สาขาของ ธ.ก.ส. และตามสำนักงานการเกษตรของแต่ละตำบล โดยมีความคิดเห็นต่อการใช้การประชาสัมพันธ์ที่ผ่านมามีว่าได้รับความสนใจจากเกษตรกรมาก ร้อยละ 53.8

ปัจจัยทางด้านสภาวะระหว่างดำเนินการโครงการฯ ของเกษตรกร

ข้อมูลปัจจัยทางด้านสภาวะระหว่างดำเนินการโครงการฯของเกษตรกรประกอบไปด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในโครงการฯ ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการฯ ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อบริการของ ร.ก.ส.และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการฯของเกษตรกร

ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในโครงการฯของเกษตรกรและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการฯจะนำเสนอในรูปของตารางโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลความคิดเห็นของเกษตรกรต่อบริการของ ร.ก.ส.นำเสนอในรูปของตารางโดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจและไม่เห็นด้วย มาหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weight Mean Score) จากมาตรวัดระดับความคิดเห็นดังกล่าว ซึ่งเป็นข้อมูลแบบประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดระดับคะแนนในความคิดเห็นของเกษตรกรแต่ละระดับ ดังนี้

คำตอบ	ระดับคะแนน
เห็นด้วย	3
ไม่แน่ใจ	2
ไม่เห็นด้วย	1

เกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนน

ระดับคะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1.00 – 1.66	ไม่เห็นด้วย
1.67 – 2.33	ไม่แน่ใจ
2.34 – 3.00	เห็นด้วย

การแปลค่าคะแนนดังกล่าวผู้ศึกษาได้นำมาจัดกลุ่มโดยวิธีอันตรภาคชั้นเท่ากับ 0.66 จากสูตร (บุปผา อนันต์สุชาติกุล,2535:21)

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น (Class Interval)} &= \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \end{aligned}$$

$$= \frac{3 - 1}{3}$$

$$= 0.66$$

ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดให้มีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 3 และคะแนนต่ำสุด เท่ากับ 1

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในโครงการรับจำนำข้าวเปลือก
ของเกษตรกร

ความรู้ ความเข้าใจ ในโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของเกษตรกร	จำนวน (n = 146 คน)	ร้อยละ
1. ท่านเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการรับจำนำ ข้าวเปลือกหรือไม่		
- เข้าใจ	83	56.8
- ไม่เข้าใจ	63	43.2
2. เพราะเหตุใดท่านจึงสนใจเข้าร่วมโครงการรับจำนำ ข้าวเปลือก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- เป็นโครงการของรัฐบาลจึงเข้ามาใช้บริการ	69	47.3
- ทำให้มีเงินไว้ใช้จ่ายภายในครอบครัวระหว่างรอ ราคาข้าวให้สูงขึ้น	67	45.9
- ช่วยทำให้ขายข้าวได้ราคาดีขึ้น	49	33.6
3. ระยะเวลาในการจำนำข้าวเปลือก		
- 5 เดือนนับถัดจากเดือนที่นำข้าวเปลือกมาจำนำ	99	67.8
- 6 เดือนนับถัดจากเดือนที่นำข้าวเปลือกมาจำนำ	3	2.1
- 1 ปีนับถัดจากเดือนที่นำข้าวเปลือกมาจำนำ	1	0.7
- ไม่ทราบแล้วแต่ทาง ธ.ก.ส. จะกำหนด	43	29.5
4. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในโครงการรับจำนำข้าวเปลือก		
- ร้อยละ 3 ต่อปี	131	89.7
- ร้อยละ 5 ต่อปี	0	-
- ร้อยละ 12 ต่อปี	0	-
- ไม่ทราบ	15	10.3

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ความรู้ ความเข้าใจ ในโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของเกษตรกร	จำนวน (n = 146 คน)	ร้อยละ
5. ท่านมียุ่งฉางเป็นของตนเองหรือไม่		
- มี	146	100
- ไม่มี	0	-
6. เงื่อนไขในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ตรงกับข้อใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ต้องเป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. มาก่อนถ้ายังไม่ได้เป็น ต้องขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าก่อน	133	91.1
- มียุ่งฉางเก็บข้าวเป็นตนเอง	125	85.6
- จับกลุ่มร่วมกับเกษตรกรที่ทำนาอย่างน้อย 3 คน ขึ้นไปเพื่อร่วมรับผิดชอบหนี้ที่จำนำ	117	80.1
- ไม่ทราบแล้วแต่ทาง ธ.ก.ส. จำพิจารณาให้เข้า ร่วมโครงการฯ	28	19.2
7. เมื่อเกษตรกรจะขายข้าวเปลือกที่จำนำกับทาง ธ.ก.ส. จะต้องดำเนินการอย่างไรก่อน		
- ต้องแจ้งขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของ ธ.ก.ส. ก่อน	51	34.9
- ไม่ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ขายเสร็จแล้วค่อย นำเงินไปชำระคืนหนี้ที่จำนำ	74	50.7
- ไม่ทราบ แล้วแต่ ธ.ก.ส. จะแจ้งให้ดำเนินการ เป็นระยะๆ	21	14.4

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.13 เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของเกษตรกร โดยผลจากความคิดเห็นของเกษตรกรเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ร้อยละ 56.8 ไม่เข้าใจ ร้อยละ 43.2 มีความสนใจเข้าร่วมโครงการฯ ด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน อาทิเช่น มองว่าเป็นโครงการของรัฐบาลจึงเข้ามาใช้บริการ โครงการฯ ทำให้มีเงินไว้ใช้จ่ายภายในครอบครัวระหว่างรอการขายผลผลิตและบางส่วนเห็นว่าทำให้ขายข้าวได้ราคาที่ดีขึ้น

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.8 สามารถระบุระยะเวลาในการรับจำนำข้าวเปลือกได้ว่าไม่เกิน 5 เดือนนับถัดจากเดือนที่นำข้าวเปลือกมาจำนำ มีเพียงบางส่วนคือ ร้อยละ 29.5 ที่ไม่ทราบกำหนดระยะเวลาโดยมีความเห็นว่าแล้วแต่ทาง ธ.ก.ส. จะเป็นผู้กำหนด ส่วนทางด้านอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในโครงการฯ เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 89.7 ระบุได้ถูกต้องว่ามีอัตราร้อยละ 3 ต่อปี

ทางด้านเงื่อนไขและกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการ ฯ เกษตรกรส่วนใหญ่สามารถบอกได้ถูกต้อง เริ่มตั้งแต่การต้องมีฐานะเป็นของตนเองเกษตรกร การต้องเป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. มาก่อนเข้าร่วมโครงการฯ ถ้ายังไม่ได้เป็นก็ต้องดำเนินการขอขึ้นทะเบียนกับทาง ธ.ก.ส. ก่อน การรวมกลุ่มกับเพื่อนเกษตรกรที่ทำนาด้วยกันอย่างน้อย 3 คนขึ้นไปเพื่อร่วมรับผิดชอบประกันหนี้ที่จะจำนำร่วมกัน เป็นต้น มีเพียงบางส่วน ร้อยละ 19.2 ที่ไม่ทราบโดยมีความเห็นว่าแล้วแต่ทาง ธ.ก.ส. จะเป็นผู้พิจารณาให้เข้าร่วมโครงการฯ

ทางด้านความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางด้านวิธีการดำเนินการก่อนนำข้าวเปลือกที่จำนำไปขายเกษตรกรร้อยละ 34.9 มีความเห็นที่ถูกต้องว่าต้องแจ้งขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของ ธ.ก.ส. ก่อน ส่วนเกษตรกร ร้อยละ 50.7 ยังมีความเห็นที่ไม่ถูกต้องว่าไม่ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ขายข้าวเปลือกเสร็จแล้วค่อยนำเงินที่ขายได้ไปชำระคืนหนี้ที่จำนำไว้ เนื่องจากที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่ได้เข้มงวดและกำชับเกี่ยวกับเรื่องนี้ ประกอบกับส่วนใหญ่เกษตรกรเมื่อขายข้าวเปลือกได้ก็นำเงินมาชำระหนี้ที่กู้ในโครงการฯ อยู่แล้วเพราะถ้าเกษตรกรผิคนัดไม่นำเงินมาชำระหนี้เงินกู้ตามกำหนดปีต่อไปก็จะไม่มีสิทธิเข้าร่วมโครงการฯ

โดยสรุป ความคิดเห็นของเกษตรกรทางด้านความรู้ ความเข้าใจต่อโครงการฯ เกษตรกรส่วนใหญ่เข้าใจในวัตถุประสงค์ของโครงการฯ และรู้ ในกฎระเบียบ เงื่อนไขต่าง ๆ ของโครงการฯ ซึ่งประกอบไปด้วยต้องมีฐานะเป็นของตนเอง เป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. มาก่อน ถ้ายังไม่ได้เป็นต้องสมัครขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกของ ธ.ก.ส. ก่อน จับกลุ่มร่วมกับเกษตรกรที่ทำนาด้วยกันอย่างน้อย 3 คนขึ้นไปเพื่อร่วมค้ำประกันการกู้เงินในโครงการฯ ร่วมกัน เมื่อจะขายข้าวเปลือกที่จำนำต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อได้รับทราบก่อน

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละการรับรู้ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือก
ของเกษตรกร

การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ของเกษตรกร	จำนวน (n = 146 คน)	ร้อยละ
1. วิธีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือก		
- การเผยแพร่ข้อมูลจากหัวหน้ากลุ่มของเกษตรกรในแต่ละกลุ่ม	126	86.3
- การออกไปพบปะกับเกษตรกรของเจ้าหน้าที่-สินเชื่อ	60	41.1
- ป้ายผ้าประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ ที่แขวนที่สำนักงานสาขาของ ธ.ก.ส.	45	30.8
- การกระจายเสียงตามสายของผู้ใหญ่บ้านในแต่ละหมู่บ้าน	20	13.7
- การประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ	15	10.3
- การประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์ในเครือข่ายของรัฐบาล เช่น ช่อง 11	9	6.2
2. วิธีการประชาสัมพันธ์โครงการฯที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฯ แก่เกษตรกรได้มากที่สุด		
- การเผยแพร่ข้อมูลจากหัวหน้ากลุ่มของเกษตรกรในแต่ละกลุ่ม	80	54.8
- การออกไปพบปะกับเกษตรกรของเจ้าหน้าที่-สินเชื่อ	34	23.3
- ป้ายผ้าประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ ที่แขวนที่สำนักงานสาขาของ ธ.ก.ส.	10	6.8
- การกระจายเสียงตามสายของผู้ใหญ่บ้านในแต่ละหมู่บ้าน	9	6.2
- การประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ	7	4.8
- การประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์ในเครือข่ายของรัฐบาล เช่น ช่อง 11	4	2.7

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.14 การรับรู้ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของเกษตรกร เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.3 มีความเห็นว่าได้รับทราบข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการฯ จากการเผยแพร่ข้อมูลของหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรในแต่ละกลุ่มของแต่ละหมู่บ้าน รองลงมาได้รับทราบจากการออกไปพบปะเกษตรกรเป็นรายบุคคลของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ทราบจากป้ายผ้าประชาสัมพันธ์โครงการฯ ที่แขวนที่สำนักงานสาขาของ ธ.ก.ส. การกระจายเสียงตามสายของแต่ละหมู่บ้าน การประชาสัมพันธ์ผ่านทางวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นและการประชาสัมพันธ์ผ่านทางโทรทัศน์ในเครือข่ายของรัฐบาล ได้แก่ สถานีวิทยุและโทรทัศน์ ช่อง 11

ส่วนในความคิดเห็นของเกษตรกรต่อวิธีการประชาสัมพันธ์ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฯ ได้มากที่สุด เกษตรกรร้อยละ 54.8 มีความเห็นว่าการเผยแพร่ข้อมูลโครงการฯ จากหัวหน้ากลุ่มของเกษตรกร เป็นวิธีการที่ได้รู้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฯ ได้มากที่สุด เนื่องจากหัวหน้ากลุ่มของเกษตรกรจะอยู่ใกล้ชิดในพื้นที่ ไปมาหาสู่ได้ง่าย รู้ความเคลื่อนไหวของโครงการฯ ได้ตลอดเวลา รองลงมา คือ การออกไปพบปะกับเกษตรกรของเจ้าหน้าที่สินเชื่อเพราะได้พูดคุยซักถามข้อสงสัยต่างๆ ได้โดยตรง นอกจากนั้นยังมีวิธีการประชาสัมพันธ์อื่น ๆ ที่สามารถให้ข้อมูลโครงการฯ แก่เกษตรกรได้อีก ได้แก่ การกระจายเสียงตามสายของแต่ละหมู่บ้าน การประชาสัมพันธ์ผ่านทางวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นและการประชาสัมพันธ์ผ่านทางโทรทัศน์ในเครือข่ายของรัฐบาล ได้แก่ สถานีวิทยุและโทรทัศน์ ช่อง 11 เป็นต้น แต่เกษตรกรให้ความเห็นว่ายังสามารถให้ข้อมูลได้น้อย เพราะเมื่อเกิดปัญหาหรือข้อสงสัยอะไรเกี่ยวกับโครงการฯ ไม่สามารถซักถามได้

ตารางที่ 4.15 ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ประเด็นเกี่ยวกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการรับจำนำข้าวเปลือก	ระดับความคิดเห็นของเกษตรกร			ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	การแปลค่า
	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. โครงการฯ ช่วยทำให้ขายข้าวเปลือกได้ราคาดีขึ้น	44 (30.1)	62 (42.5)	40 (27.4)	2.03	ไม่แน่ใจ
2. โครงการฯ ช่วยทำให้เกษตรกรมีเงินไว้ใช้จ่ายตามความจำเป็นในครอบครัวได้มาก	112 (76.7)	34 (23.3)	0 -	2.77	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ประเด็นเกี่ยวกับความคิดเห็นของ เกษตรกรต่อโครงการรับ จำนำข้าวเปลือก	ระดับความคิดเห็นของเกษตรกร			ค่าเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนัก	การแปลค่า
	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
3. ธ.ก.ส. ได้กำหนดราคา ข้าวเปลือกที่จำนำเหมาะสม	63 (43.2)	23 (15.8)	60 (41.1)	2.02	ไม่แน่ใจ
4. ค่าเช่ายุ้งฉางที่ ธ.ก.ส. กำหนดมี ความเหมาะสม	118 (80.8)	15 (10.3)	13 (8.9)	2.72	เห็นด้วย
5. เงินค่าบำเหน็จที่ใช้ดูแลรักษา ข้าวเปลือกที่จำนำมีความ เหมาะสม	144 (98.6)	2 (1.4)	0 -	2.99	เห็นด้วย
6. ช่วงระยะเวลาที่ ธ.ก.ส. เปิดรับ จำนำข้าวเปลือกมีความเหมาะสม	67 (45.9)	25 (17.1)	54 (37.0)	2.09	เห็นด้วย
7. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในโครงการฯ มีความเหมาะสม	129 (88.4)	0 -	17 (11.6)	2.77	เห็นด้วย
8. ระยะเวลาที่กำหนดได้ถอน ข้าวเปลือกที่จำนำมีความเหมาะสม	77 (52.7)	1 (0.7)	68 (46.6)	2.06	ไม่แน่ใจ
9. โครงการรับจำนำข้าวเปลือกเป็น โครงการที่ดีควรมีต่อไปเรื่อยๆ	145 (99.3)	0 -	1 (0.7)	2.98	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักโดยรวม				2.49	เห็นด้วย

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.15 ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อโครงการรับจำนำข้าวเปลือกอธิบายผลได้ ดังนี้

เกษตรกร ร้อยละ 42.5 ไม่แน่ใจว่าโครงการฯ จะช่วยให้ขายข้าวเปลือกได้ดีขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 2.03 ซึ่งแปลความได้ว่าเกษตรกรไม่แน่ใจในประเด็นนี้ เนื่องจากในช่วงที่มีการจำนำข้าวเปลือกไว้ ราคาที่จำนำกับราคาที่ขายข้าวเปลือกได้ไม่แตกต่างกันมาก ทั้งนี้เพราะพ่อค้าคนกลางที่รับซื้อข้อมูลการตั้งราคาจำนำข้าวเปลือกของเกษตรกรอยู่แล้วจึงตั้งราคารับซื้อที่ไม่แตกต่างกันมากเท่าไร

ทางด้านความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อ โครงการฯ เกี่ยวกับการช่วยทำให้มีเงินไว้ใช้จ่ายตามความจำเป็นในครอบครัว เกษตรกรเห็นด้วยร้อยละ 76.7 มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 2.77 ซึ่งแปลความได้ว่าเกษตรกรเห็นด้วยกับประเด็นนี้ เนื่องจากหลังฤดูกาลเก็บเกี่ยวเกษตรกรจะมีภาระหนี้สินที่เกิดจากการลงทุนในการทำนามาก เมื่อได้ผลผลิตมาแล้วก็ต้องมีเงินไว้ใช้ การนำข้าวเปลือกมาจำหน่ายให้กับ ธ.ก.ส. ก็เป็นช่องทางหนึ่งที่เป็นทางเลือกให้กับเกษตรกรในการนำเงินมาหมุนเวียนใช้จ่ายในช่วงระยะเวลาหนึ่งระหว่างรอราคาผลผลิตให้สูงขึ้น

ประเด็นความเหมาะสมในการกำหนดราคาข้าวเปลือกที่จำหน่ายของ ธ.ก.ส. เกษตรกรไม่เห็นด้วย ร้อยละ 41.1 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 15.8 มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 2.02 ซึ่งแปลความได้ว่าเกษตรกรไม่แน่ใจในประเด็นนี้ เนื่องจากเกษตรกรเห็นว่าเมื่อนำข้าวไปขายก็ได้ราคาไม่แตกต่างจากราคาที่จำหน่ายเพราะพ่อค้าคนกลางจะอิงราคาข้าวเปลือกที่ทาง ธ.ก.ส.รับจำหน่ายไว้เป็นหลักในการตั้งราคารับซื้อ

ทางด้านความเหมาะสมของค่าเช่ายุ้งฉาง เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 80.8 มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 2.72 ซึ่งแปลความได้ว่าเกษตรกรเห็นด้วย นอกจากนี้เงินค่าบำเหน็จที่ใช้ดูแลรักษาข้าวเปลือกที่จำหน่าย เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 98.6 มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 2.99 ซึ่งแปลความได้ว่าเกษตรกรเห็นด้วยกับประเด็นนี้

สำหรับช่วงระยะเวลาที่ทาง ธ.ก.ส. เปิดรับจำหน่ายข้าวเปลือก เกษตรกรเห็นด้วย ร้อยละ 45.9 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 37.0 มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 2.09 ซึ่งแปลความได้ว่าเกษตรกรไม่แน่ใจในประเด็นนี้ เนื่องจากเกษตรกรมีความเห็นว่าช่วงระยะเวลาที่รับจำหน่ายสั้นเกินไป

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในโครงการฯ เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 88.4 ว่ามีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 2.77 ซึ่งแปลความได้ว่าเกษตรกรเห็นด้วยกับประเด็นนี้

ด้านความเหมาะสมของระยะเวลาที่กำหนดไถ่ถอนข้าวเปลือกที่จำหน่าย เกษตรกรเห็นด้วย ร้อยละ 52.7 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 46.6 มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 2.06 ซึ่งแปลความได้ว่าเกษตรกรไม่แน่ใจในประเด็นนี้เนื่องจากเกษตรกรเห็นว่าเร็วเกินไป ราคาข้าวยังไม่ขยับตัวขึ้นสูงเท่าที่ควรทำให้ต้องรีบขายข้าวเปลือกเพื่อนำเงินมาชำระหนี้สินโครงการฯ เพราะถ้าชำระล่าช้ากว่าที่กำหนดจะถูกตัดสิทธิไม่ให้เข้าร่วมโครงการฯ ในปีต่อไปอีก

สำหรับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการฯ ส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 99.3 ว่าเป็นโครงการที่ดีควรมีต่อไปเรื่อย ๆ โดยมีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 2.98 ซึ่งแปลความได้ว่าเกษตรกรเห็นด้วยกับประเด็นนี้

โดยสรุปความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อ โครงการฯ มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักโดยรวมเท่ากับ 2.49 ซึ่งแปลความได้ว่าเกษตรกรเห็นด้วยกับโครงการนี้ว่าเป็นโครงการที่ช่วยเหลือเกษตรกร

ตารางที่ 4.16 ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อบริการของ ธ.ก.ส.

ประเด็นเกี่ยวกับความคิดเห็นของ เกษตรกรต่อบริการของ ธ.ก.ส.	ระดับความคิดเห็นของเกษตรกร			ค่าเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนัก	การแปลค่า
	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. เจ้าหน้าที่สินเชื่ออำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีในการเข้าไปติดต่อเข้าร่วมโครงการ ฯ	104 (71.2)	14 (9.6)	28 (19.2)	2.52	เห็นด้วย
2. เจ้าหน้าที่สินเชื่อบริการท่านด้วยความรวดเร็วทันต่อความต้องการในการเข้าร่วมโครงการฯ	64 (43.8)	5 (3.4)	77 (52.7)	1.91	ไม่แน่ใจ
3. เจ้าหน้าที่สินเชื่ออธิบายรายละเอียดของข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฯ ให้ท่านฟังก่อนเข้าร่วมโครงการฯ	105 (71.9)	38 (26.0)	3 (2.1)	2.70	เห็นด้วย
4. เจ้าหน้าที่สินเชื่อได้ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฯ ให้ท่านทราบล่วงหน้าก่อนเริ่มโครงการฯ เสมอ	116 (79.5)	5 (3.4)	25 (17.1)	2.62	เห็นด้วย
5. เจ้าหน้าที่สินเชื่อพิจารณาให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ด้วยความโปร่งใสและยุติธรรม	78 (53.4)	50 (34.2)	18 (12.3)	2.41	เห็นด้วย
6. เจ้าหน้าที่สินเชื่อไปดูแลและติดตามข้าวรับที่จำนองอย่างสม่ำเสมอ	43 (29.5)	25 (17.1)	78 (53.4)	1.76	ไม่แน่ใจ
7. ธ.ก.ส. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับราคาข้าวเปลือกต่อเกษตรกรเป็นระยะๆ	21 (14.4)	1 (0.7)	124 (84.9)	1.29	ไม่เห็นด้วย
8. ธ.ก.ส. ได้หาตลาดรองรับการขายข้าวเปลือกแก่เกษตรกร	14 (9.6)	0 -	132 (90.4)	1.19	ไม่เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักโดยรวม				2.05	ไม่แน่ใจ

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.16 ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อบริการของ ธ.ก.ส. อธิบายผลได้ ดังนี้

การอำนวยความสะดวกในการไปติดต่อเข้าร่วมโครงการฯ ของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ธ.ก.ส. เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยร้อยละ 71.2 มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 2.52 ซึ่งแปลความได้ว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับประเด็นนี้ว่าได้รับความสะดวกเป็นอย่างดี

ด้านการให้บริการด้วยความรวดเร็ว ทันต่อความต้องการในการเข้าร่วมโครงการฯ เกษตรกรเห็นด้วย ร้อยละ 43.8 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 52.7 มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 1.91 ซึ่งแปลความได้ว่าเกษตรกรไม่แน่ใจในประเด็นนี้ เนื่องจากบางกรณีเกษตรกรต้องการเข้าร่วมโครงการฯ แต่มีเพียงรายเดียวเจ้าหน้าที่สินเชื่อก็ไม่สามารถให้บริการได้ ต้องรอจับกลุ่มกันอย่างน้อย 3 รายขึ้นไปและจะออกไปตีราคาข้าวให้ได้ก็ต้องรอให้เกษตรกรมาติดต่อเข้าร่วมโครงการฯ อย่างน้อย 10 รายขึ้นไปถึงจะคุ้มกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปให้บริการ เป็นต้น

เจ้าหน้าที่สินเชื่อได้มีการอธิบายรายละเอียดของข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฯ ให้เกษตรกรได้รับทราบก่อนเข้าร่วมโครงการฯ เกษตรกรส่วนใหญ่ เห็นด้วย ร้อยละ 71.9 มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 2.70 ซึ่งแปลความได้ว่าเกษตรกรเห็นด้วยกับประเด็นนี้

เจ้าหน้าที่สินเชื่อได้มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฯ ให้เกษตรกรได้รับทราบล่วงหน้าก่อนเริ่มโครงการเสมอ ในประเด็นนี้เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 79.5 มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 2.12 ซึ่งแปลความได้ว่าเกษตรกรเห็นด้วยกับประเด็นนี้

ด้านการพิจารณาเกษตรกรให้เข้าร่วมโครงการฯ เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 53.4 มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 2.41 ซึ่งแปลความได้ว่าเกษตรกรเห็นด้วยกับประเด็นนี้ว่า เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีความโปร่งใสและยุติธรรมในการพิจารณาให้เข้าร่วมโครงการฯ

สำหรับประเด็นเจ้าหน้าที่สินเชื่อไปดูแลและติดตามข้าวที่เกษตรกรจำนำกับ ธ.ก.ส. อย่างสม่ำเสมอ เกษตรกรเห็นด้วย ร้อยละ 29.5 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 53.4 มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 1.76 ซึ่งแปลความได้ว่าเกษตรกรไม่แน่ใจในประเด็นนี้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อติดภาระกิจในงานประจำที่มีจำนวนมาก ดังนั้นจึงไม่ค่อยได้ไปดูแลและติดตามข้าวที่เกษตรกรจำนำส่วนใหญ่จะรับทราบข้อมูลก็ต่อเมื่อเกษตรกรขายข้าวเปลือกที่จำนำแล้วนำเงินมาชำระหนี้คืนแก่ ธ.ก.ส.

ด้านประเด็นที่ทาง ธ.ก.ส. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับราคาข้าวเปลือกต่อเกษตรกรเป็นระยะ ๆ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 84.9 มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 1.29 ซึ่งแปลความได้ว่า เกษตรกรไม่เห็นด้วยกับประเด็นนี้ ส่วนประเด็นที่ทาง ธ.ก.ส. ได้มีการหาตลาดรองรับการขายข้าวเปลือกให้กับเกษตรกร ทางเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 90.4 มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

เท่ากับ 1.19 ซึ่งแปลความได้ว่าเกษตรกรไม่เห็นด้วยกับประเด็นนี้เนื่องจากทางเจ้าหน้าที่สินเชื่อมีความเห็นว่าภาระกิจในงานประจำมีมากเกินไป ไม่สามารถที่จะให้บริการข้อมูลดังกล่าวได้

โดยสรุปเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการให้บริการของ ธ.ก.ส. มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักโดยรวมเท่ากับ 2.05 ซึ่งแปลความได้ว่าเกษตรกรไม่แน่ใจในการให้บริการของ ธ.ก.ส. เพราะเกษตรกรยังมีความต้องการให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อบริการเพิ่มเติมในทางด้านการให้ข้อมูลราคาข้าวเป็นระยะ ๆ และการหาตลาดรองรับในการขายข้าวเปลือกที่จำนำไปกับ ธ.ก.ส.

ตอนที่ 5 ผลการประเมินโครงการรับจำนำข้าวเปลือกหลังการดำเนินงานโครงการ

ข้อมูลผลการประเมินโครงการรับจำนำข้าวเปลือกหลังการดำเนินงานโครงการได้มาจากผลสรุปในภาพรวมของข้อมูลในตอนต้นที่ 1 – ตอนที่ 4 โดยพิจารณาทางด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความพอเพียง ความเสมอภาคและความเป็นธรรม ได้ผลสรุป ดังนี้

ด้านประสิทธิภาพของการดำเนินงานโครงการฯ ภายหลังจากเสร็จสิ้นโครงการจากผลวิเคราะห์ข้อมูลตารางที่ 4.3,4.4,4.7,4.9 และ 4.10 สรุปได้ว่ามีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อมีความพร้อมในการปฏิบัติงานในโครงการฯ นี้ โดยมีทั้งความตระหนักในประโยชน์ของโครงการฯ ที่มีต่อเกษตรกร การออกไปให้บริการแก่เกษตรกรในแต่ละพื้นที่ตามที่ได้รับมอบหมาย และสามารถดำเนินการได้ตามกำหนดระยะเวลาของโครงการฯ ที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังใช้ทรัพยากรอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงาน อาทิ ทางด้านกำลังคนได้ใช้เจ้าหน้าที่สินเชื่อที่มีอยู่เป็นผู้ปฏิบัติงานในโครงการฯ ไม่ได้จัดหาคนเพิ่ม ส่วนทางด้านค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการปฏิบัติงานไม่สามารถประเมินได้ว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่เพราะมีการใช้งานร่วมกับงานประจำของ ธ.ก.ส. ด้วย

ด้านประสิทธิผลของการดำเนินงานโครงการฯ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตารางที่ 4.8 และพิจารณาวัตถุประสงค์ของโครงการฯ เป็นหลักในการประเมินผล ซึ่งวัตถุประสงค์ของโครงการมี 3 ประการ ดังนี้

- (1) เพื่อเป็นการชะลอผลผลิตของเกษตรกรมิให้ออกสู่ตลาดมากเกินไป
- (2) เพื่อให้เกษตรกรขายผลผลิตได้ในราคาที่เป็นธรรม
- (3) เพื่อเป็นการช่วยเหลือให้เกษตรกรมีเงินไว้ใช้จ่ายในครัวเรือนตามความจำเป็น

ผลของประสิทธิผลของการดำเนินงานโครงการฯ ตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อ ได้ผล ดังนี้

ทางด้านประสิทธิผลในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อเป็นการชะลอผลผลิตของเกษตรกรมิให้ออกสู่ตลาดมากเกินไป สรุปได้ว่าโครงการฯ ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้เพราะในช่วงระยะเวลาหลังฤดูกาลเก็บเกี่ยวถึงแม้เกษตรกรจะนำผลผลิตเข้าร่วมจำนำกับโครงการฯ แต่ก็ยังเป็นเพียง

ระยะเวลาสั้น ๆ และข้าวเปลือกที่กำหนดให้เข้าร่วมโครงการฯ ก็กำหนดให้เป็นจำนวนปี ซึ่งทำปีละ 1 ครั้งอยู่แล้ว แต่ข้าวเปลือกที่ตลาดส่วนใหญ่เป็นข้าวปรังที่สามารถทำได้ปีละหลาย ๆ ครั้ง

ด้านประสิทธิภาพในวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อให้เกษตรกรขายผลผลิตได้ในราคาที่เป็นธรรมสรุปได้ว่าโครงการฯ ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ เพราะเกษตรกรนำข้าวเปลือกไปจำหน่ายในระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน โดยในช่วงดังกล่าวเกษตรกรต้องค้นหาตลาดรองรับเอง ซึ่งก็หลีกเลี่ยงจากการขายผ่านพ่อค้าคนกลางไม่ได้ ดังนั้นราคาข้าวเปลือกที่ขายได้ก็ไม่ได้ไม่สูงจากราคาที่จำหน่ายไว้เกษตรกรก็ไม่เหลือเงินเป็นทุนเพราะต้องชำระหนี้เก่าจนหมดและก็เริ่มกู้หนี้ใหม่ทั้งในระบบและนอกระบบเพื่อเป็นทุนในการผลิตต่อไป

ด้านประสิทธิภาพในวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อเป็นการช่วยเหลือให้เกษตรกรมีเงินไว้ใช้จ่ายในครัวเรือนตามความจำเป็น สรุปได้ว่าโครงการฯ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้นำเงินที่ได้จากการจำหน่ายข้าวเปลือกไปใช้ในครัวเรือนตามความจำเป็นในช่วงระหว่างรอการขายผลผลิต

ด้านความพอเพียง จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตารางที่ 4.11, 4.12 และ 4.14 โดยพิจารณาจากการเปรียบเทียบจำนวนผู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้กับจำนวนความต้องการเข้าร่วมโครงการฯ ของเกษตรกร สรุปได้ว่ามีความพอเพียง เนื่องจากผู้ที่สนใจเข้าร่วมโครงการฯ มีจำนวนน้อยกว่าวงเงินที่จัดสรรให้กู้และทุกรายที่ยื่นขอเข้าร่วมโครงการฯ จะได้รับอนุมัติให้เข้าร่วมโครงการฯ ทุกราย

ด้านความเสมอภาค จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตารางที่ 4.2 ข้อ 12 ซึ่งพิจารณาจากสัดส่วนระดับความแตกต่างของรายได้ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ สรุปได้ว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับความเสมอภาคในการเข้าร่วมโครงการฯ เนื่องจากเกษตรกรทุกรายที่มีระดับรายได้แตกต่างกันได้รับพิจารณาอนุมัติให้เข้าร่วมโครงการฯ ได้ทุกราย ถ้าปฏิบัติตามกฎระเบียบและเงื่อนไขของโครงการฯ

ด้านความเป็นธรรม จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตารางที่ 4.2 ข้อ 11 และ 12 ซึ่งพิจารณาจากอัตราส่วนของราคาตลาดเปรียบเทียบกับราคาประเมินข้าวที่เกษตรกรจำหน่ายกับโครงการฯ สรุปได้ว่ามีความเป็นธรรมเนื่องจากราคาข้าวเปลือกที่ทาง ธ.ก.ส. ประเมินให้กับเกษตรกรจะถูกตลาดนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการตีราคาข้าวเปลือกในท้องตลาด การกระจายวงเงินสินเชื่อแก่เกษตรกรก็มีการกระจายไปให้เกษตรกรทุกระดับ ไม่ได้แยกแยะว่ารายไหนมีรายได้มาก รายได้น้อย

ตอนที่ 6 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการโครงการรับจำนำข้าวเปลือกให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

6.1.1 ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการโครงการฯ ของ เจ้าหน้าที่สินเชื่อที่มีต่อโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการโครงการฯ ของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่มีต่อโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานในโครงการฯ	จำนวน (n = 26 คน)	ร้อยละ
1. จำนวนเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการฯ มีน้อยลง	16	61.5
2. เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานในโครงการฯ	14	53.8
3. นโยบายของรัฐบาลไม่ต่อเนื่อง	14	53.8
4. การพิจารณาให้กู้ล่าช้าเนื่องจากต้องรอเกษตรกรมาติดต่อให้ครบตามจำนวนที่กำหนด	7	26.9
5. เกษตรกรขายข้าวที่จำนำก่อนกำหนดและไม่นำเงินมาชำระหนี้คืน	2	7.69

จากผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.17 ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการโครงการฯ เจ้าหน้าที่สินเชื่อส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.5 มีความเห็นว่าเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการฯ มีน้อยลงเป็นปัญหาใหญ่ที่สำคัญ เพราะถ้ามีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ น้อยทาง ธ.ก.ส. จะถูกรัฐบาลตำหนิว่าไม่ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ยากจน

ปัญหาที่สำคัญรองลงมา โดยเจ้าหน้าที่สินเลือกร้อยละ 53.8 ระบุในปัญหานี้ คือ เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานในโครงการ ฯและนโยบายของรัฐบาลไม่ต่อเนื่อง เพราะโครงการฯ เป็นโครงการตามนโยบายของรัฐบาลที่สั่งการให้ ธ.ก.ส. เป็นผู้รับผิดชอบสนองตอบนโยบายนี้โดยไม่ได้เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่สินเชื่อให้ทั้ง ๆ ที่ภาระงานปกติที่ให้บริการแก่เกษตรกรเกี่ยวกับสินเชื่อประเภทอื่น ๆ ก็มามากจนล้นมืออยู่แล้วและโดยเฉพาะในช่วงรัฐบาลไหนจะหาเสียงกับเกษตรกรก็จะชูโรงโครงการฯ นี้ แล้วสั่งเร่งระดมให้ ธ.ก.ส. สนองตอบเป้าหมายให้เกษตรกรเข้า

ร่วมโครงการฯ มาก ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากเพราะเงื่อนไข กฎเกณฑ์ของโครงการฯ บางประเด็น ไม่เอื้อต่อความสะดวกในการเข้าร่วมโครงการฯ ของเกษตรกร อาทิ การต้องมีผู้จ้างเป็นของตนเองเพราะเกษตรกรบางครอบครัวมีพื้นที่จำกัด ต้องนำข้าวเปลือกไปฝากเก็บกับญาติหรือครอบครัวที่รู้จักกัน แต่เมื่อต้องการเข้าร่วมโครงการฯ ก็ไม่สามารถเข้าร่วมได้เพราะไม่ผ่านในเงื่อนไขนี้ เป็นต้น

ปัญหาอีกประเด็นหนึ่ง คือ เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีความเห็นว่าวิธีการพิจารณาให้กู้ของโครงการฯ มีความล่าช้าเนื่องจากต้องรอให้เกษตรกรมาติดต่อให้ครบตามจำนวนที่กำหนด เช่น ต้องมาติดต่อครบ 3 คน ในแต่ละกลุ่มของเกษตรกรในแต่ละหมู่บ้านต้องอย่างน้อย 10 คนขึ้นไป ถ้าไม่ครบก็ไม่สามารถไปให้บริการเจ้าหน้าที่สินเชื่อจึงเกิดความอึดอัดใจที่ไม่สามารถสนองความสนใจและความต้องการของเกษตรกรได้ เนื่องจากต้องติดต่อเกี่ยวกับสินเชื่อประเภทอื่น ๆ กับเกษตรกรอยู่เป็นเหตุให้เกิดความไม่สบายใจทั้ง 2 ฝ่ายในกรณีที่ไม่สามารถให้บริการกับเกษตรกรที่เป็นลูกค้าสินเชื่ออื่น ๆ ของตนมาก่อนที่สนใจเข้าร่วมโครงการฯ นี้

สำหรับปัญหาสุดท้ายที่เจ้าหน้าที่สินเชื่อแสดงความคิดเห็นก็คือ เกษตรกรไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ระเบียบ กฎเกณฑ์ โดยนำข้าวเปลือกที่จำหน่ายไปขายก่อนครบกำหนดเวลาและไม่นำเงินมาชำระหนี้คืนแก่ ธ.ก.ส. ทำให้เป็นภาระของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่ต้องเสียเวลาในการติดตามทวงหนี้คืนจากเกษตรกร

6.1.2 ข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่จะทำให้โครงการฯ บรรลุวัตถุประสงค์

1. รัฐบาลควรช่วยเหลือลดรายจ่ายข้าวเปลือกไว้แต่เนิ่นๆ ให้กับเกษตรกรกรณีที่ราคาข้าวเปลือกมีแนวโน้มราคาจะต่ำลง
2. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ต้องยึดถือระเบียบและวิธีปฏิบัติของโครงการฯ อย่างเคร่งครัด
3. นโยบายของรัฐต้องต่อเนื่อง
4. รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ-อุปกรณ์แก่ ธ.ก.ส. อย่างเต็มที่
5. โครงการฯ นี้เป็นโครงการที่ดีแต่ควรฝึกให้เกษตรกรช่วยเหลือตัวเองโดยส่งเสริมการวางแผนการผลิตที่เหมาะสมและเป็นไปได้
6. ควรให้สหกรณ์เพื่อการเกษตรเป็นผู้รับผิดชอบในโครงการฯ นี้โดยตรง เพราะสามารถแปรรูปข้าวเปลือกให้เป็นข้าวสารเพื่อจำหน่ายแก่ผู้บริโภคได้เองในกรณีที่ราคาข้าวเปลือกตกต่ำจะช่วยเหลือเกษตรกรได้มากกว่าให้ ธ.ก.ส. เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ
7. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ควรมีความซื่อสัตย์ต่อการชำระหนี้คืน
8. ควรมีการควบคุมและตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพและสม่ำเสมอ

9. มีการจัดลำดับความน่าเชื่อถือของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯตามความประพฤติและการปฏิบัติตามระเบียบที่เคยมีประวัติขอสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. มาก่อน
10. มีหน่วยงานของรัฐรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ นอกเหนือจากพ่อค้าทั่วไป

6.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการโครงการฯ ของเกษตรกร

6.2.1 ปัญหาที่เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบในการเข้าร่วมโครงการฯ มีดังนี้

1. เข้าร่วมโครงการฯ แล้วยังขายผลผลิตได้ในราคาที่สูงกว่าราคาที่ได้รับจากการจำนำไม่มาก ทำให้มีเงินทุนเหลือไปใช้ในการลงทุนในปีต่อไปน้อย ต้องหาแหล่งเงินกู้เพิ่มเพื่อลงทุนทำนาในปีต่อไป
2. ไม่มีแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับราคาข้าวเปลือกที่จะขายสู่ท้องตลาด
3. ไม่มีหน่วยงานของรัฐที่เป็นศูนย์กลางในการหาตลาดรองรับในการขายข้าวเปลือกให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ
4. ต้องเสียเวลาในการรอการพิจารณาอนุมัติในการเข้าร่วมโครงการฯ เนื่องจากต้องรอจับกลุ่มให้ครบ 3 คนและอย่างน้อย 10 คนในแต่ละหน่วยพื้นที่ จึงจะได้รับการให้บริการจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ
5. ธ.ก.ส. ไม่มีการผ่อนปรนเงื่อนไข กฎเกณฑ์ในการเข้าร่วมโครงการฯ เลยทำให้เกษตรกรบางรายหมดโอกาสในการเข้าร่วมโครงการฯ อาทิ บางราย ไม่มียุ่งฉางเป็นของตนเอง เพราะมีพื้นที่บริเวณบ้านจำกัด จึงจำเป็นต้องฝากข้าวเปลือกที่จะจำนำกับยุ่งฉางของเพื่อนบ้านทางเจ้าหน้าที่สินเชื่อก็ไม่มีการผ่อนปรนให้ เป็นต้น

6.2.2 ข้อเสนอแนะของเกษตรกร

1. ควรหาตลาดกลางรองรับการขายผลผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ
2. ให้ข้อมูลราคาข้าวเปลือกในตลาดแก่เกษตรกรทราบเป็นระยะ ๆ เพื่อจะได้ตัดสินใจไถ่ถอนข้าวเปลือกไปขายได้ทัน เพราะประสบปัญหาเมื่อใกล้หมดระยะเวลาโครงการ ราคาข้าวเปลือกในท้องตลาดจะต่ำลงเนื่องจากพ่อค้าคนกลางรู้ข้อมูลระยะเวลาของโครงการฯ เลยร่วมกันกดราคาข้าวเปลือกให้ต่ำลง เกษตรกรไม่ยอมขายแต่จำเป็นต้องขายข้าวเปลือก เพื่อนำเงินชำระหนี้ที่จำนำไม่เช่นนั้นจะผิดกฎระเบียบของโครงการฯ ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการฯ ได้อีก

โดยสรุปจากปัญหาของเกษตรกรเกษตรกรจะถูกกดราคาผลผลิต ซึ่งถ้าพิจารณาจากแผนภาพ 3.1 ในบทที่ 3 จะเห็นภาพชัดเจนว่าเส้นทางของผลผลิตข้าวเปลือกของเกษตรกรถูกพ่อค้าคนกลางและโรงสีตัดตอนตั้งแต่ต้นทางที่จะเดินทางไปสู่ผู้บริโภค ทำให้ไม่สามารถต่อรองราคาได้เลย